Ikt. sz.: VFVB-43/123-7/2026.

VFVB-7/2026. sz. ülés
(VFVB-7/2026-2030. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés
A Végrehajtási Visszaéléseket Feltáró Vizsgálóbizottságának
2026. szeptember 16-án, szerdán, 14 óra 11 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása ***5***

Bizottsági meghallgatás ***6***

Az elnök felvezetője *6*

Prof. dr. Hack Péter nyitóbeszéde *7*

Prof. dr. Szabó Máté nyitóbeszéde *9*

Dr. Fiszter Zsuzsanna nyitóbeszéde *11*

Kérdések, hozzászólások, válaszok *13*

Döntés a következő ülésen meghallgatandó személyekről ***38***

Hozzászólások *38*

Az ülés berekesztése ***40***

Napirendi javaslat

1. Bizottsági meghallgatás
   Meghívottak:
   - Prof. dr. Hack Péter
   - Prof. dr. Szabó Máté
   - Dr. Fiszter Zsuzsanna
2. Döntés a soron következő ülésen meghallgatandó személyekről

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Toroczkai László** (Mi Hazánk), a bizottság elnöke
Gyöngyösi István (TISZA), a bizottság alelnöke

Dr. Kiss Máté Zsolt (TISZA)
Nacsa Lőrinc (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Balla György (Fidesz) Nacsa Lőrincnek (KDNP)
Molnár Zoltán (TISZA) dr. Kiss Máté Zsoltnak (TISZA)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Imre Bernadett bizottsági munkatárs
Dr. Várnagy Csaba Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Prof. dr. Hack Péter
Prof. dr. Szabó Máté
Dr. Fiszter Zsuzsanna

(Az ülés kezdetének időpontja:14 óra 11 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagyon nagy szeretettel köszöntöm a megjelenteket. Külön szeretettel és tisztelettel köszöntöm azokat, akiket meghívtunk a mai vizsgálóbizottsági ülésünkre, hiszen ez az első személyes meghallgatás, és ezzel kapcsolatban szeretném itt a köszöntési résznél külön nagyon nagy tisztelettel megköszönni azt, hogy mind professzor dr. Hack Péter, mind professzor dr. Szabó Máté, illetve dr. Fiszter Zsuzsanna eljött és segíti a vizsgálóbizottság munkáját. Szeretném felhívni arra a figyelmet, hogy itt nem idézés történt, az esetükben nem valamiféle kötelezésről volt szó, hanem egy tiszteletteljes kérésről a vizsgálóbizottság részéről. Ez egyhangú döntése volt a vizsgálóbizottságnak. Kértük, hogy segítsék a vizsgálóbizottság munkáját, és nagyon köszönjük azt, hogy természetesen önként és azonnal el is jöttek.

Mivel ez az első személyes meghallgatás, ezért ez egy történelmi pillanat ennek a vizsgálóbizottságnak az életében. Biztos, hogy lesznek majd olyan meghallgatások, amikor idéznünk kell a megjelenteket, de ebben az esetben nem erről van szó, hanem egy közös munkáról, egy segítségről. Még egyszer nagyon köszönjük, hogy professzor urak, illetve dr. Fiszter Zsuzsanna is eljöttek, itt vannak és segítik a munkánkat. Ezzel kapcsolatban a részleteket, a menetrendet, hogy hogyan is nézne ki a meghallgatás, mindjárt ismertetem. Köszöntjük a sajtó megjelent képviselőit, illetve azokat, akik élő egyenes adásban követik a vizsgálóbizottság munkáját. Azt látjuk, hogy óriási az érdeklődés a társadalom, a lakosság, a magyarok részéről, hiszen több tízezren nézik ezeket az élő közvetítéseket.

Óriási történelmi feladata van ennek a vizsgálóbizottságnak, hiszen az országgyűlési határozat alapján nemcsak az a feladata a vizsgálóbizottságnak, hogy feltárja a korábbi évtizedeket, hanem az is a feladata - méghozzá december utolsó napjáig kellene, hogy ezt a feladatot végrehajtsuk -, hogy egy új rendszert, egy új végrehajtási rendszert tudjunk javasolni az Országgyűlésnek. Reméljük, hogy ezt az új és emberségesebb rendszert minden bizonnyal el is fogja fogadni az új Országgyűlés, és végre tudunk szakítani azzal a rendszerrel, ami nagyon komoly visszásságokat, visszaéléseket tett lehetővé.

Az ülést ezzel megnyitom. Van két helyettesítés, ezt szeretném bejelenteni: Balla György képviselő urat, alelnök urat Nacsa Lőrinc helyettesíti; és van még egy helyettesítés: Molnár Zoltán képviselő urat pedig dr. Kiss Máté Zsolt helyettesíti. Megállapítom, hogy így vagyunk határozatképesek.

Most soron következik a mai ülés napirendjének a megállapítása. Gyöngyösi István alelnök úr meghallgatásra tett javaslatot - ez tegnap érkezett be - a jövő hétre vonatkozóan, tehát ezzel a napirendi javaslattal újabb három személy felkérésével kiegészítem a napirendi javaslatot. Kérdezem a képviselőtársaimat… Egyébként ezt megkapta Nacsa képviselő úr is? *(Nacsa Lőrinc: Igen.)* Megkapta. Jó, tehát mindannyian tisztában vagyunk vele, hogy miről van szó. Akkor kérdezem, hogy ki az, aki a megküldött napirendi javaslatokat mindezzel együtt elfogadja. Tehát akkor két napirendi pontunk van. Ki az, aki támogatja? Kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadtuk a napirendi javaslatunkat.

Bizottsági meghallgatás

Az elnök felvezetője

Soron következik az 1. napirendi pontunk, ahogy azt már az előbb a felvezetőben elmondtam, a bizottsági meghallgatás az 1. napirendi pontunk. Még egyszer nagyon nagy szeretettel köszöntöm a megjelenteket, professzor urakat, illetve dr. Fiszter Zsuzsannát. Ha megengedik, akkor egy-két mondatban szeretném indokolni - nyilván nem a bizottság tagjainak, hiszen ők tudják -, a meghívottaknak, illetve a hallgatóságnak szeretném jelezni, hogy miért szerettük volna éppen a jelenlegi meghívottakat meghallgatni, és ha nem haragszanak, akkor egy picit tematikusan szeretném majd ezt a meghallgatást javasolni a vizsgálóbizottság, illetve a megjelentek számára.

Professzor dr. Hack Péter urat én azért javasoltam meghallgatásra, mert ha időrendi sorrendben haladunk, akkor ő a kilencvenes éveknek országgyűlési képviselőként tanúja volt itt, az Országgyűlésben, az Országház falai között is. Egyébként azt gondolom, hogy nem kell őt sem különösebben bemutatni, hiszen jogtudós, egyetemi tanár, országosan ismert és elismert munkássággal a háta mögött, és a kutatásaink, illetve a bekért iratanyagok alapján is azt tapasztaltam, mintha ő egy kicsit ilyen váteszszerűen jelezte volna a kilencvenes években - akkor, amikor 1994-ben átalakították a végrehajtási rendszert -, hogy bizony lehetnek problémák ezzel a rendszerrel. Úgyhogy én kifejezetten javasolnám, hogy a kezdetekre, a kilencvenes évekre segítsen nekünk visszaemlékezni, de természetesen bármiről tud majd ő is beszélni, illetve nyilván majd kérdezhetnek a vizsgálóbizottság tagjai is tőle.

Ha időrendben akarunk továbbhaladni, akkor én azt javaslom, hogy professzor dr. Szabó Mátéval folytassuk majd, akit, azt gondolom, talán szintén nem kell senkinek bemutatni, politológus, jogász, egyetemi tanár. 2007 és 2012 között az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, 2012-ben és 2013-ban pedig az alapvető jogok biztosa volt. Szintén én magam azért javasoltam az ő meghívását, mert 2007-ben ő volt az, aki az én kutatásom alapján - de majd segítenek, hogy volt-e korábban ilyen - talán az első ilyen igazi nagy átfogó vizsgálatot elindította a végrehajtási rendszerrel kapcsolatban az akkor már tömegessé váló lakossági panaszok hatására. Tehát szerintem ő is segít majd ennek a vizsgálóbizottságnak, hogy jobban megértsük, valójában mi történt.

Dr. Fiszter Zsuzsanna jogász, a végrehajtási ügyek szakértője, aki egyébként szakértőként az én munkámat is segíti, ezért külön köszönöm a bizottság tagjainak, hogy pártállástól függetlenül mindenki támogatta az ő meghívását. Egyébiránt hadd mondjam el azt - tényleg csak zárójelben, hiszen megbeszéltük azt, hogy politikai és főleg pártpolitikai kérdéseket nem hozunk ide -, a parlamenti viták során is elhangzott, hogy még várjuk az Országgyűléstől az idézhetőség kapcsán - különösen, hogy professzor úr itt van, tehát ő egyébként is éberen őrködik, hogy adatvédelmi és mindenféle szempontból az idézések megfelelőek legyenek - ezt a fajta jogszabályi környezetet várjuk még az Országgyűléstől, ami azért felgyorsíthatja majd a meghallgatásokat és a munkánkat, hiszen augusztus 26-ától hatályos az az új jogszabály, amelynek köszönhetően a jelenleg működő vizsgálóbizottságok sokkal hatékonyabban tudják ellátni a feladataikat, mint a korábbiak. Tehát innentől kezdve akár bírságolhatunk is, ha az idézett nem jelenik meg, vagy akár rendőri elővezetés is történhet. Ehhez kell még egy picit felzárkóznia jogalkotásilag az Országgyűlésnek. Erről szóltak a viták, illetve ezt várjuk. Nincs vita, ebben egyetért mindenki, sőt én úgy látom, a meghívottak vagy a beidézettek személyében is konszenzus van a vizsgálóbizottságban.

Tehát szeretném elhessegetni azokat az aggodalmakat vagy gondolatokat, hogy a három politikai oldal közül valamelyik akadályozná a vizsgálóbizottság munkáját. Én

azt gondolom, hogy egy a célunk - mindenkinek, minden honfitársunknak egy a célja: föltárjuk a múltat, és rendezzük a jövőt. Ennyit szerettem volna elöljáróban mondani.

Az ügyrendünk szerint szeretném még arra felhívni a figyelmet, hogy meg kell állapítanunk egy sorrendet, hogy majd, amikor a kérdések lesznek, milyen sorrendben tudjuk azokat feltenni. Az ügyrendünk szerint egy ellenzéki, illetve egy kormánypárti kérdező fog majd következni, illetve most a jelenlévőkre tekintettel meg kellene állapítanunk a sorrendet, hogy milyen lesz majd a kérdések sorrendje mind a három meghívotthoz.

Illetve még egy dolgot kell bejelenteni: hogy amikor majd érdemi kérdéseket felteszek, és elég sokat összeírtam, akkor átadom az ülésvezetést Gyöngyösi István alelnök úrnak. Szintén az ügyrendünknek megfelelően fog ez így menni.

Akkor a kérdések sorrendjében haladhatunk-e így, hogy innen haladva dr. Kiss Máté Zsolttal kezdenénk? Ez így rendben van? Vagy akár várok javaslatot. Utána értelemszerűen Nacsa Lőrinc képviselő úrnak adnám meg a lehetőséget, aztán Gyöngyösi István alelnök úrral itt vagyunk mi, aki éppen kérdez, átadja az ülésvezetést. Dr. Kiss Máté Zsolté a szó.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm szépen, és én is üdvözlök mindenkit. Külön köszönjük a meghívott vendégeinknek, hogy eljöttek. Csak megerősíteni tudom elnök úr szavait, hogy nem a jog kényszere, hanem a társadalmi felelősségvállalásuk az, ami önöket idehozta, és ezt nagyon köszönjük, nagyon hálásak vagyunk.

Én javasolnám azt, mivel az elnök úr javasolta a meghívandó személyeket, hogy ön kezdje a kérdezést. Én azt gondolom, hogy ez így udvarias és így helyes. Ezt követően pedig, ha önöknek is megfelel, akkor az alelnök úr folytassa, majd Nacsa képviselő úr és végül én is. Így tud újrakezdődni a sor. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Szavazzunk erről, vagy mindenki számára ez így elfogadható?

NACSA LŐRINC (KDNP): Én ugyanezt akartam javasolni.

ELNÖK: Jó, akkor konszenzus van. Köszönöm szépen. Kezdjük is akkor a meghallgatást!

Ahogy mondtam, egy tematika szerint haladva, először professzor dr. Hack Péternek szeretném megadni a lehetőséget. Ha nem gond, nem a kérdésekkel indítanék, mivel itt egy közös cél és egy meghívás eredményeként vagyunk most jelen, hanem önöknek megadnám a szót, hogy akár röviden, akár egy picit hosszabban esetleg mondják el, hogy mit gondolnak a végrehajtási rendszerről, jó volt-e így, ahogy működött, hogyan lehetne átalakítani, milyen visszásságokat, milyen tapasztalatokat, milyen emlékeket őriznek magukban, akár a kilencvenes évekről, főként professzor úr esetében, mert 1994-től indult az átalakítás. Hogyan emlékszik vissza erre?

Prof. dr. Hack Péter nyitóbeszéde

PROF. DR. HACK PÉTER: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Meglepetéssel értesültem a meghívásról egy héttel ezelőtt, de igazán megtisztelő a lehetőség, hogy itt lehetek. Annak idején országgyűlési képviselőként is és azóta is nagyon nagy híve vagyok annak, hogy az Országgyűlés ne pusztán alkosson törvényeket, hanem győződjön meg arról, hogy az általa megalkotott törvények hogyan működnek a gyakorlatban, tehát legyen egy visszacsatolás. Nagyon bízom benne, és

kívánom is, hogy ennek a bizottságnak a működése ne egy kivételes alkalom legyen, hanem egy új gyakorlat kezdete a törvényhozás munkájában.

Mielőtt a kilencvenes évekbeli törvényalkotásra visszatérnék, engedje meg, elnök úr, hogy a jegyzőkönyv kedvéért három dolgot leszögezzek. Az első, hogy nekem nem szoros szakterületem a bírósági végrehajtás, én büntetőeljárás-jogász vagyok, de tizenkét éven keresztül az Országgyűlés tagjaként, végig az Alkotmányügyi és Igazságügyi Bizottságban dolgozva, alkalmam volt ez alatt az idő alatt mintegy 1400 törvény megalkotásában szerepet vagy részt vállalni, és így a mai alkalmon egy ilyen harminckét évvel ezelőtti törvényalkotásra vonatkozóan fogok nyilatkozni, felfrissítve a jegyzőkönyvekből az emlékeimet.

A második megjegyzésem az, hogy sem én magam, sem a hozzátartozóim soha semmilyen bírósági végrehajtási jogviszonynak nem voltunk az alanyai, tehát sem végrehajtást kérőként, sem elszenvedőként nem voltunk vele kapcsolatban. Ezt csak azért szeretném jelezni, hogy semmifajta személyes érintettségem az ügyben nincs, harag és elfogultság nélkül tudok nyilatkozni a kérdésekről. A harmadik megjegyzésem a jegyzőkönyv kedvéért, hogy a meghívás előtt sem elnök úrral, sem a bizottság tagjaival nem tárgyaltunk, tehát semmilyen elvárás felém nem fogalmazódott meg arról, hogy mit mondjak és miről beszéljek. A bizottság munkatársaival is csak a technikai megjelenés feltételeit beszéltük meg.

Pusztán az emlékeimre hagyatkozva tudom elmondani, hogy annak idején, amikor a bírósági végrehajtási törvény az első szabadon választott Országgyűlés mandátumának végén az Országgyűlés elé került, akkor a vitákban három olyan kulcspontot láttam, és látok azóta is, ami a törvény megalkotásával kapcsolatban problémás. Abban, azt gondolom, egyetértettünk annak idején és talán most is mindenki egyetért, hogy a bírósági végrehajtásra szükség van, a végrehajtóknak normál működésben fontos szerepük van a jogállam és a jogbiztonság fenntartásában, a megszületett jogerős és végrehajtható döntések realizálásában.

De már akkor is az első pont, amit vitattunk, az a profitorientáció és a túlkapások veszélye volt. Nyilvánvalóan egy végrehajtási jogviszonyban van két anyagilag érdekelt fél, a hitelező vagy a végrehajtást kérő és az adós. Mind a ketten anyagilag érdekeltek a jogi folyamatokban. Ha közéjük behozunk egy harmadik, anyagilag érdekelt személyt, akkor könnyen belátható, hogy ez a harmadik személy a profitját vagy a hitelező, vagy az adós rovására tudja csak érvényesíteni, és minél szabadabban érvényesíti a profitját, annál nagyobb terhet ró azokra, akik amúgy is terhek alatt vannak. A gyakorlatban is láttuk, hogy elsősorban nem a hitelező, hanem az adós rovására realizálja a végrehajtó a profitját. Tehát akkor is azt képviseltük, hogy ha a végrehajtó közvetlen anyagi érdekeltté válik a vagyon elvételében, akkor az óhatatlanul a jogállami garanciák csorbulásához és az esetleges agresszív túlkapásokhoz vezethet. A kockázat már akkor látható volt, hogy a végrehajtó nem feltétlenül a pártatlan törvényességet, hanem saját profitját próbálja maximalizálni az ügyekben. Tehát ez az első pont, amit annak idején is vitattunk.

A második pont a kiszolgáltatott adósok védelmének a hiánya. Nyilvánvaló, hogy vannak olyan adósok, akik rosszhiszeműen vonják ki magukat a végrehajtásuk alól, de az is nyilvánvaló, ez már ’94-ben is nyilvánvaló volt, hogy ez nem az adósok többsége. ’94-ben már jól látható volt, hogy a rendszerváltás folyamatának nagyon-nagyon sok kárvallottja van. Közel egymillió munkahely szűnt meg, családok tömegeit érintették a változások hátrányosan, és nagyon sokan kerültek önhibájukon kívül olyan helyzetbe, hogy végrehajtást vezettek velük szemben. Mi azt képviseltük, hogy a törvényjavaslat egyoldalúan hitelezői, banki, vállalati érdekeket véd, és nincs igazán tekintettel maga a rendszer a szociális és méltányossági védőháló kiépítésére. A

legszegényebb, legkiszolgáltatottabb, önhibájukon kívül nehéz helyzetbe kerülő adósokat valójában nem kellően védi a teljes ellehetetlenüléssel szemben.

Végül a harmadik pont az, hogy a létrehozott szervezet, akkori nevén Bírósági Végrehajtói Kamara tekintetében az állami kontroll és a fékek hiánya volt a törvényjavaslatban megállapítható. A kamara rendkívül nagy autonómiát kapott, miközben a valódi, független állami és bírósági felügyelet is hiányzott, és ez az akkori véleményünk vagy megítélésünk szerint melegágya lehet a rendszerszintű visszaéléseknek és a korrupciónak.

Igazából sajnálattal mondhatom 32 év után, hogy jobban örültünk volna, ha nem lett volna igazunk ezekben az ügyekben. Köszönöm, hogy meghallgattak. Szívesen válaszolok a kérdéseikre.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük professzor úrnak. Én azt javaslom, hogy most megadnám a szót professzor úrnak, professzor dr. Szabó Máténak, utána pedig dr. Fiszter Zsuzsannának, és akkor a legvégén kérdeznénk mi, ha ez így elfogadható. Vagy menjünk egyenként? Hogy javasolják? A kérdéseket most? Vagy szerintem a végén. Ez az én javaslatom. *(Jelzésre:)* Igen, alelnök úr javaslata?

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke: Köszönöm az expozét. Én is azt gondolom, hogy amint végeztünk, tegyük fel a kérdéseket és egyben megválaszolják. Köszönöm.

ELNÖK: Akkor megadom professzor úrnak a szót. Köszönjük szépen.

Prof. dr. Szabó Máté nyitóbeszéde

PROF. DR. SZABÓ MÁTÉ: Jó napot kívánok! Köszönöm szépen elnök úrnak és a bizottságnak a megkeresést. Én a Hack Péter által elmondottakkal, nem is azért, mert egy karon dolgozunk, és tulajdonképpen jó viszonyban vagyunk már régóta, teljes mértékben egyetértek, az őáltala felvetett alapvető problémákkal is. Ő hosszabb távon, tehát a keletkezéstől a mai napig követhette ezt a folyamatot.

Amikor én ombudsman voltam, akkor kezdődött, vagy már jelen volt Magyarországon az adósságválság, tehát ez a probléma kezdettől fogva a működésünknek egy fontos eleme volt - nem mondom, hogy középponti, de ott volt -, és panaszok bőven voltak, tehát több száz panasz érkezett az ombudsmani hivatalhoz, és nyilván máshová is. És valóban azokat a jelenségeket és visszásságokat tapasztaltuk, amiket Hack Péter is elmondott, tehát a végrehajtási folyamatnak és a végrehajtónak a kettőssége állami feladat, ugyanakkor a piaci érdekeltség, ez eleve, hogy úgy mondjam: prognosztizált ellentmondás volt, aminek kétségkívül meg is voltak az eredményei - az elmondottak és a visszaélések lehetősége, a korrupció lehetősége -, és sajnos ezekkel bizony éltek is.

A másik probléma, akkor legalábbis azt vetettük föl a jelentésünkben, hogy nem állt fenn akkoriban - ugye, ez a 2007-12-es időszak - egységes és konzekvens bírói gyakorlat. Ez azóta megváltozhatott, én ezt nem tudom, hiszen elég sok minden történt ezen a területen, de akkor ez tetten érhető volt, bizonyítható volt az ismert döntések révén.

Tehát bírósági kontroll nyilván működött valamilyen szinten, de nem egy megfelelő szinten, tehát az állami kontroll ezen a ponton nem érvényesült. Az önkontroll, hiszen ez egy érdekszervezet - és megnéztem azt a cikket, amiben nyilatkoztam arról a konferenciáról, és most is ugyanazt érzem -, egy annyira kínos és polarizált légkör volt, hogy én olyat még szinte az életemben, ombudsmanként sem, de még az életemben sem tapasztaltam. Tehát a végrehajtói kamarának a feje eljátszotta

azt a játékot, amit gyakran bizonyos intézmények vezetői eljátszottak, amikor ombudsmani vizsgálat volt, hogy itt tulajdonképpen mit akarnak tőlünk, nekünk megvannak a jogaink és a kötelességeink, mi azok szerint élünk, és maguknak semmi keresnivalójuk ezen a területen. Ki akart menni a teremből és otthagyni az egészet, úgyhogy egy komoly, egyéni elkötelezettségre volt szükség, hogy én ezt a számomra nem különösebben szimpatikus embert addig kérleljem, amíg mégiscsak ott maradt. Tehát valószínűleg ez csak egy teátrális vonás volt, de mindenképpen érezhető volt az is, hogy ők már nagy nyomás alatt vannak akkor, a sajtó, a közvélemény, a politikai vita akkor már mind-mind elővette ezeket a visszásságokat.

Jelentős volt a társadalmi nyomás. Nálunk párszáz panasz, nyilván másutt még több, csakhogy ezzel nem foglalkozott senki mondjuk koncentráltan és fókuszálva. Mi az Igazságügyi Minisztériumhoz intézett javaslatainkra, beadványainkra azt a választ kaptuk akkor, hogy kidolgozás alatt vannak az új szabályok. Kétéves periódus volt, amíg ezt csináltuk, azalatt ezek nem születtek meg. Tehát tulajdonképpen az állami, az akkori igazságügyi politika nem szentelt elegendő figyelmet ennek, és mi mint panaszhatóság különösképpen problematizáltuk azt, hogy a végrehajtói kamara nem rendelkezik egy egységes panaszeljárással. Az egészségügyben éppen akkor volt ilyen valamilyen módon, itt nem volt, és ők ennek nem is érezték az igényét, hogy legyen. Az állami szervek pedig nem kötelezték őket, mert nem várták el tőlük, hogy ebben a vonatkozásban lépjenek. Tehát nagyon sokat lehetett hallani, olvasni abban az időben ezekről a problémákról, hogy hogyan mennek tönkre az emberek. Jelen voltak egyébként a civil szervezetek is azon az eseményen, erős kritikát gyakoroltak, és a végrehajtók érezték, hogy nyomás alatt vannak, de, hogy úgy mondjam, nagyon nagy volt a szájuk, és egyáltalán nem óhajtottak önkritikát gyakorolni, a legkevésbé se.

És mondjuk nehéz is ezt elvárni - bár nem tudom, lehet, hogy mégis el lehet -, de nem volt megfelelő állami-kormányzati környezet ahhoz, hogy ez a dolog akkor a helyére kerüljön. Én az ombudsmani tevékenységemet ’13-ban fejeztem be, de attól függetlenül addig ezekre a problémákra mondjuk a gyógyír, a megoldás, az állami politika kapcsán jelentős jogszabályváltozás, hangulatváltozás nem következett be. Nyilván a későbbiekben is megörökölte a társadalom, a politika és a jog azt, hogy ezek a problémák súlyos módon terhelik sokaknak az életét. Voltak különböző megoldások az adósságrendezésekre, ezeket nem feladatom nekem itt most értékelni. Sokan vélik azt, hogy a jobb módúak jól jártak, a szegények még szegényebbek lettek. Sajnos a történetnek vannak ilyen visszásságai és a mondott dinamika - tehát hogy azokra, akik kiszolgáltatottak, még nagyobbat lehet ütni, és akik pedig nem, és fizetőképesek, azok esetleg egy gyors készpénzmozgással rendbe tudják hozni a szénájukat -, azt gondolom - személyesen nem vizsgáltam ezt, nincs róla vizsgálati eredményem -, körülbelül ez a dinamika érvényesült akkor, és talán azóta is. Tehát Magyarország egy különösen problémás hely volt ebből a szempontból.

A svájci hitelekkel egy nagyon nagy békát nyelettek le a társadalommal a bankok, a pénzügyi szektor óriási profitra tett szert, és a végrehajtók mögött látni kell a banki szektor problematikáját is. A bankfelügyelet azóta, nem tudom, el is tűnt tulajdonképpen, a Nemzeti Bankba került integrálásra. Volt egy, úgy tudom, kudarcos kísérlet egy banki ombudsman pozíciójának a létrehozására a Nemzeti Bankon belül, ami hellyel-közzel botrányosan végződött, de ilyenre volt példa másutt, tehát más államokban Európában. Akkoriban megerősítették ezt a fajta felügyeletet, tehát nem az általános ombudsman egyik témája volt, hanem több országban létrehoztak banki ombudsmanokat. Most már nem tudnám megmondani, melyikekben, de Európában, amelyek valamilyen módon azért koncentráltan foglalkoztak ezekkel a területekkel. Sőt voltak olyan bankok, nagy bankok, amelyek a saját hatáskörükben hoztak létre ilyen ombudsmanokat azért, hogy az imidzsüket megőrizzék kifelé, tehát hogy ők a

panaszokat igenis kezelni tudják. Az ilyesmi egy kicsit olyan, mint a zöldre festéses dolog a környezetvédelemben, hogy úgy teszünk, mintha, de azt gondolom, hogy az ilyen gesztusoknak értéke is van, és lehetőség, és ha van egy kontrollcsatorna, van egy panaszfórum, akkor ott azt lehet használni.

Hát, nálunk ez nem jött létre, úgyhogy ebben a vonatkozásban… Hogy a későbbi ombudsmanok mennyit foglalkoztak ezzel, azt nem tudom, de akkor ez egy nagy téma volt, és egy általánosabb keretbe illeszkedett bele - és ezzel be is fejezem. „A válság vesztesei a paragrafusok fogságában" - ezt a nyakatekert kifejezést én találtam ki. Nagyon sok területen próbáltuk megmutatni, hogy a válságkezelést mennyiben nehezítik meg az adott jogszabályok és az adott állami politikák. Ez sikeres dolog volt, én legalábbis úgy véltem, hogy rámutattunk a problémákra, azután pedig a történelem döntött a dologról. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen professzor úrnak. Akkor megadom a szót dr. Fiszter Zsuzsannának szintén egy rövid expozéra, mielőtt jönnek majd a kérdések. Dr. Fiszter Zsuzsanna esetében megköszönjük, ha különösképpen az elmúlt évek végrehajtói visszaéléseivel kapcsolatos tapasztalatait megosztja velünk. Öné a szó.

Dr. Fiszter Zsuzsanna nyitóbeszéde

DR. FISZTER ZSUZSANNA: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Professzor Urak! Én is üdvözlök mindenkit és köszönöm szépen, hogy meghívtak a vizsgálóbizottság ülésére, hogy adjam elő az általam tapasztaltakat, és azt, amit az emberek mondtak és adtak át nekem az elmúlt években, majdhogynem közel egy évtizedben arról, hogy mit is tapasztaltak a jelenlegi végrehajtási törvények kapcsán, hogy min mentek át, min mentek keresztül.

Amit az előbb felvázoltak professzor urak, azzal teljes egészében egyetértek. Rávilágít arra, hogy igenis már a kezdetekkor, '94-ben vagy még utána is, még a 2010-es években is látszódott, hogy ez a rendszer így nem működik Magyarországon. Lehet, hogy van olyan ország, ahol működik ez a profitorientált végrehajtói rendszer, de Magyarország, úgy látszik, nem ilyen. Ez többször megbukott, és úgy gondolom, hogy nem tűr halasztást ennek a megváltoztatása.

Egyébként nagyon nehéz, ezt le kell fixálni, és muszáj erről beszélni, egy egyensúlyt megalkotni a végrehajtási rendszerben és a végrehajtási törvényben, mert tényleg olyan sokpólusú ez az egész rendszer. Egyrészt a végrehajtást kérőnek, a végrehajtónak és az adósnak is, mindenkinek az érdekét kellene érvényesíteni, és ebben az egyensúlyt megtalálni úgy, hogy ezt egy törvénybe foglaljuk bele. Ez nagyon nehéz és eddig nem is nagyon működött. De azt is be kell látni, hogy az elmúlt időszakban a jelenlegi hatályos törvények nagyrészt inkább a végrehajtást kérő oldalára hajtják a szelet, illetve a végrehajtók oldalára megy a mérleg. Ezeken kellene mindenféleképpen módosítani, mint ahogy az előbb is mondtam, van, ahol működik ez a rendszer, Európában egyébként fele-fele arányban működik nonprofitként vagy profitorientált magáncégként a végrehajtás. Szóval, nem egy ördögtől való változtatásról beszélünk, ha nonprofittá szeretnénk tenni a végrehajtást Magyarországon.

Sajnos azt is lehetett látni többször is, és nemcsak a kicsúcsosodott Schadl-Völner korrupciós botrányban, hanem már korábban is, hogy a korrupció melegágya volt a végrehajtói rendszer. A jelenlegi szabályozásokat tekintve voltak kisebb foltozgatások az elmúlt időszakban, 2010-től, ezt le kell szögezni, mint például az ingatlanárverések tekintetében, amikor megszüntették a helyszíni árverések rendszerét és teljes egészében elektronikus útra terelődött ez az árverési struktúra. Ez nagyot lendített azon például, hogy háttérbe szorulhattak az itt kialakult korrupciós

helyzetek, de például az ingóárverések esetében még a helyszíni árverések jelenleg is folyamatban lehetnek, ami akár korrupcióra is adhat lehetőséget.

Ez állami feladat. Egyébként egy nagyon sok embert érintő kérdéskör maga ez a végrehajtás is. Ezért is nem tűr halasztást ennek a feltérképezése és módosítása, ezért is örültem, hogy ezt a vizsgálóbizottságot életre hívták. De azt is szeretném leszögezni a vizsgálóbizottság részére, meg a törvényalkotók részére is - javasolnám is egyébként -, hogy ne álljanak meg itt. Nemcsak a végrehajtás a probléma az egész pénzügyi szektorban, ezt ki kellene terjeszteni a bankokra, az egész pénzügyi szegmensre, a közjegyzőkre és a követeléskezelőkre is. Ha csak a végrehajtókról beszélünk, az nem lesz elegendő az emberek számára. Ezt egy csomagban kell kezelni sajnos, és az egész törvényalkotás folyamatában ezt összességében, komplexen kell vizsgálni, hogy valóban egy olyan szisztematikus és igazságos rendszert tudjanak megalkotni, ami hatásos és ténylegesen segíti az embereket, és nemcsak az adósok érdekeit veszi figyelembe, hanem a végrehajtást kérőkét is. Mert, ugye, azt sem szabad elfelejteni, hogy ott is vannak jogos követelések, és ezeket a jogos követeléseket be kell hajtani valamilyen formában.

Éppen ezért a végrehajtó, mint olyan, sosem lesz egy kedvelt szakma, vagy kedvence az embereknek. De igenis ezeket az érdekeket valamilyen szinten össze kell mosni, és meg kell oldani, hogy emberségesebben és igazságosabban működjön a végrehajtási, pénzügyi szektor. Egyébként nagyon sokat lehetne beszélni arról, hogy ezen szegmensekben milyen módosításokra lenne szükség, de első körben úgy gondolom, a legfontosabb az, hogy a korrupciót visszaszoríthassuk a végrehajtói kinevezések környékén. Ennek pedig egyetlen megoldása az abszolút állami kontroll lehetne egyrészt a kinevezések módozatánál is, másrészt pedig a végrehajtói rendszer felügyeletével kapcsolatban.

Az előbbiekben professzor urak mind a ketten kitértek arra, egyébként teljesen jogosan, hogy a panaszkezelésekkel nagyon nagy problémák vannak a jelenlegi rendszerben. Sőt, a vizsgálóbizottságnak megküldött adatokból az is látszik, hogy általában a panaszok elutasítottsága nagyon magas, 60-70 százalékon túlmutat, amik a végrehajtói karhoz kerülnek be, és ez azt mutatja, azt kell mindenféleképpen megállapítani belőle, hogy ezen változtatni kellene, és pont egy ilyen független, önálló felügyeleti, panaszkezelési szervet kellene létrehozni. Vagyis javaslom, hogy ezen kellene elgondolkodni, hogy egy ilyet életre kellene hívni, ami kiküszöbölhetné azt a problémát, hogy a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar saját hatáskörön belül tudja felülbírálni ezeket a panaszokat, ami akár korrupcióra adhat lehetőséget, vagy pedig teljes egészében el tudják simítani a különféle visszaéléseket akár a végrehajtókon belül.

Azt is látni kell, én ezt látom, hogy az emberek mindennapi életét tette tönkre az elmúlt időszakban a jelenlegi végrehajtási rendszer. Lehetne beszélni az inkasszóról, a letiltásról, az ingatlanárverések rendszeréről, arról, hogy emberek, családok tető nélkül maradtak e mellett az iparág mellett. Úgy gondolom, ezt is ki lehet jelenteni, hogy már-már egy iparág szerveződött e mellé a végrehajtói szegmens és a pénzügyi szektor mellé, aminek nagyon sokan részesei lettek ilyen-olyan szempontból, vagy közvetlenül, vagy közvetve.

Éppen ezért ennek az elmúlt harmincéves szörnyű történetnek már véget kell vetni, hogy ez a horror, ez a tragédia a továbbiakban ne folytatódhasson. Nagyon sok szegmensre ki lehetne térni, de véleményem szerint a kérdések kapcsán úgyis majd rátérünk a részletszabályozásokra. Ennyit szerettem volna így összességében első körben elmondani, és mindenféleképpen ezt az állami kontrollt és a felügyeletet kell a végrehajtókra ráerőltetni, nem szabad hagyni, hogy akár a Végrehajtói Kar elnökének nyomására ezen módosítsunk. Ahogy lehetett látni a tegnapi napon lezajlott

konferencián, ők nagyon szeretnék, hogy a végrehajtók még mindig önállóak legyenek és így tevékenykedhessenek a jövőben. Ennek a nyomásnak nem szabad teret engedni. Köszönöm.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük mindenkinek az expozét. Most rátérünk a kérdések körére, először professzor dr. Hack Péternek tennék fel kérdéseket. Abban állapodtunk meg, hogy kezdem a kérdéseket, tekintettel arra, hogy most négyen vagyunk jelen a vizsgálóbizottságból, de nekem nagyon sok kérdésem van mindenkihez, bár nem fogom az összeset feltenni. Egyébként is biztos vagyok benne, hogy lesznek átfedések, tehát nem szeretném kihasználni azt a gáláns felajánlást, hogy kezdjem én a kérdések sorát, úgyhogy tényleg csak csemegézek a kérdések közül, aztán legfeljebb majd újabb kört tartunk, hiszen biztos mindenki sok kérdéssel készült.

Nagyon kimerítő és nagyon fontos információkat kaphattunk már az expozé keretén belül is ezzel kapcsolatban. Tudom, hogy professzor úrnak nem könnyű, vissza kell emlékezni, főleg neki, mert dr. Fiszter Zsuzsannának könnyű az elmúlt évekre visszaemlékeznie, de professzor úrtól azt kérjük, hogy a kilencvenes évekre is próbáljon visszaemlékezni.

Az első kérdésem, mert ennek a vizsgálóbizottságnak feladatául szabta az Országgyűlés azt is, hogy a politikai felelősséget is vizsgáljuk, hogy vajon a kilencvenes években érezhető volt-e valamilyen politikai nyomás bármilyen politikai irányból. Annál is inkább öntől kérdezem, mert ön országgyűlési képviselő is volt ebben az időben. Érezhető volt-e valamilyen politikai nyomás politikai pártok, akár a kormányok részéről? És itt most gondolok az Antall-kormányra ugyanúgy, mint a Horn-kormányra. Érezhető volt-e politikai nyomás vagy bármilyen lobbi tevékenység akkor, amikor ez a profitorientált rendszer kialakult? Talán így első kérdésnek ezt tenném föl. A következő kérdésnél átadom majd az ülésvezetést az alelnök úrnak. Most azonban megadom a szót professzor úrnak először.

PROF. DR. HACK PÉTER: Köszönöm szépen. Ugye, ’94-et írunk, a Boross Péter-vezette MDF-kisgazda-KDNP-kormány ideje, néhai Balsai István volt az igazságügy-miniszter.

A jogállam felépítése a kilencvenes években azzal a nehézséggel járt, hogy egyszerre túl sok mindent kellett megcsinálni. Valaki találóan úgy fogalmazott, hogy az a feladat, ami ebben az időszakban a demokratikusan választott Országgyűlést terhelte, olyan volt, mintha egy buszon generáljavítást kellene végrehajtani, lecserélni a kerekeket, a szélvédőket, a karosszériát, a motort, a féket, mindent, miközben a busz 120-szal megy az autópályán, tehát nem lehetett az országot bezárni egy időre, amíg a felújítás történik. A bírósági végrehajtás és általában a megszületett ítéletek, illetőleg a jogerős döntések realizálása egy gyenge pont volt. Ha jól emlékszem, talán egy 1979-es törvényerejű rendelet szabályozta addig a végrehajtást, ami nyilvánvalóan nem volt korszerű és nem volt a piacgazdasághoz vagy azokhoz a folyamatokhoz igazodó, amelyek erre az időszakra már létrejöttek. Tehát ez az egyik megjegyzésem, hogy volt egy szükség, a körülmények feszítettek egy szükséget.

A másik megjegyzésem az, és azért ez egy generális megfigyelés, hogy ebben az időszakban a parlamenti apparátus is és a kormányzati apparátus is sokkal gyengébb volt, tehát létszámában, felkészültségében sokkal gyengébb volt, tehát sokkal inkább kiszolgáltatott volt a kilencvenes ciklusban - én három ciklust tudok személyes tapasztalatból összehasonlítani, és a többit külső megfigyelőként -, sokkal kiszolgáltatottabb volt mind a kormányzati apparátus, mind a parlament érdekcsoportok befolyásolásának. Tehát valószínűleg a minisztériumból kellene

valakit megkérdezni arról, hogy végül is a törvényjavaslat kidolgozásában kinek volt meghatározó szerepe, kik voltak azok a szakértők, kik voltak azok a csoportok, akik ebbe bele akartak szólni. Nyilvánvalóan a piacgazdaság újonnan felnövekvő szereplőinek komoly érdeke fűződött ahhoz, hogy hatékony végrehajtás legyen, és őket elsősorban az érdekelte, hogy a jogos követeléseikhez hozzájussanak, és úgy ítélték meg, hogy ehhez így tudnak a leghatékonyabban hozzájutni. Ezek tényleg régi események. Én akkor még nem érzékeltem, vagy nem emlékszem rá, hogy létezett volna ilyen önálló végrehajtói érdekcsoport.

A kamara létrehozásával alkotta meg a törvény azt a lobbit, amely a végrehajtók lobbija és a végrehajtók érdekeit képviseli a mai napig. Ahogy hallottuk professzor úr és ügyvédnő szavaiból, a mai napig ez egy elég erős, hatékony és befolyásos érdekcsoport, de talán a kilencvenes években ez még nem volt annyira meghatározó, inkább a piaci szereplők egy hatékony megoldást akartak, mondhatom azt, hogy nem sokat törődve azzal, hogy ennek mi az ára. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt átadom az ülésvezetést, dr. Kiss Máté Zsolt kért szót.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm szépen. Egy javaslatot tennék esetleg a meghallgatásnál, hogy elfogadható-e az a bizottságnak, ha mindenki feltesz két-három kérdést, mert szerintem mindenkinek sok van, megadjuk a lehetőséget a válaszadásra, és akkor utána lehet újabb kört csinálni.

ELNÖK: Így van, pont ezt mondtam most alelnök úrnak. És akkor én is még két kérdést, többet nem teszek fel, mert elég sok van. Most akkor átadom az ülésvezetést alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Gyöngyösi István, a bizottság alelnöke veszi át.)

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. Ezennel átadom Toroczkai elnök úrnak a szót a kérdésfeltevésekre.

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke: Köszönöm a szót alelnök úrnak. Ez eléggé konkrét kérdés lesz, tehát igazságtalan lenne azt elvárni professzor úrtól, hogy konkrét nevekre emlékezzen, de hátha. És ahogy azt professzor úr is mondta, nem volt előzetes egyeztetés a kérdésekkel kapcsolatban. Ha nem haragszanak, részemről ez tudatos is, tehát szerintem nem is egészséges az, ha a vizsgálóbizottság elnöke a meghívottakkal előre egyeztet, ezért nem biztos, hogy konkrét választ tud erre adni professzor úr.

Emlékszik-e esetleg egy-két névre, hogy kik voltak az 1994 után megalakuló Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara - most már kar van, de akkor ez még kamara volt - kulcsfigurái, illetve döntéshozói? És volt-e esetleg az Igazságügyi Minisztériummal bármiféle kapcsolatuk, vagy akár pártokkal, arra emlékszik-e? Azt látjuk, és ma is elhangzott itt, hogy azért a kar jelenleg is próbálkozik, próbálja a minisztériumokat megkeresni, tehát nyilván ők azért lobbiznak. Emlékszik-e esetleg erre, professzor úr, hogy 1994-ben ez hogyan is nézett ki?

ELNÖK: Köszönöm. Visszaaadom az elnöklést elnök úrnak, és egyúttal válaszoljon is a kérdésekre. Köszönöm.

(Az ülés vezetését Toroczkai László, a bizottság elnöke veszi át.)

PROF. DR. HACK PÉTER: Röviden tudok válaszolni: nem tudok válaszolni a kérdésre. Nem emlékszem rá, nem emlékszem nevekre. Nem akarok senkit ok nélkül meggyanúsítani.

Azt tudom mondani, hogy minden törvényalkotási folyamatban - 12 éven keresztül - mindig voltak szakértők, érdekcsoportok, akik megpróbálták a jogalkotást befolyásolni, a szempontjaikat érvényesíteni, de neveket nem tudok mondani.

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó, köszönöm szépen. Akkor viszont én most megadom a lehetőséget, hogy mindenki szóhoz tudjon jutni, mert nagyon sok kérdésem van még nekem is, de hogy ne ismételjük egymást, mert valószínűleg vannak ugyanolyan kérdések.

Most már marad nálam az ülésvezetés, viszont akkor alelnök úr kérdez.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Én kettő kérdést szeretnék önnek feltenni. Az egyik az az, hogy elmondta, hogy milyen konkrét kockázatokra hívta fel a figyelmet, de szeretném azért, ha konkrétan kitérne például a jutalékalapú díjazás ösztönző hatására, vagy a kamarai önszabályozásra, a kontrollhiányra, a kinevezési rendszer sebezhetőségére, az adósvédelmi garanciákra és ehhez hasonlókra, hogy mi volt az akkori kormányzat reakciója, esetleg mivel próbálták az ön feltevéseit visszaütni? Milyen reakcióik voltak?

Emellett érzékelt-e a jogalkotás során olyan érdekcsoportot, leendő végrehajtói kört, vagy bármit, ami ennek a szabályozásnak az irányát befolyásolta? Ennyit szerettem volna. Köszönöm.

PROF. DR. HACK PÉTER: Köszönöm szépen a kérdését, alelnök úr. A kormányzat reakciója elég negatív volt. Közeledett a választás; ez az utolsó, talán két hónapja volt a ’90-ben megválasztott Országgyűlésnek.

A kormányzat szerette volna ezt a törvényt is és más törvényeket is a választások előtt lezárni, és nem voltak nyitottak a módosító javaslatokra. Ebben az időben - nyilván voltak, akik megnézték az akkori parlamenti vitákat - eléggé rövidek voltak ezek a viták, tehát ha jól emlékszem, ezek tipikusan azok közé az úgynevezett szakmai viták közé tartoztak, amiket a parlament az éjszakai órákban folytatott le, vagy olyan időszakokban, amikor nem volt televíziós közvetítés. Tehát a kormányzat nem volt erre fogadókész.

A második kérdésére, hogy befolyásoló csoportok voltak-e, erre tulajdonképpen ugyanazt tudom mondani, mint amit az elnök úr kérdésére válaszoltam, hogy nyilvánvalóan voltak, konkrét személyekre nem emlékszem, mert ez volt tulajdonképpen a működési gyakorlat, hogy a különböző, a jogalkotással érintett szervezetek ilyen-olyan módon megpróbáltak megjelenni ebben a ciklusban is mind az ellenzék, mind a kormánypárt oldalán. ’94 után én voltam a vezetője annak a bizottságnak, amelyik az új házszabályt kidolgozta, és abban pontosan az egyik törekvés volt az, hogy formalizáljuk az ilyen érdekcsoportok megjelenését. Akkor talán még a lobbitörvény nem került szóba, de hogy a bizottsági üléseken nyilvánosan, transzparens módon jelenjenek meg ezek a szempontok, és ne valamifajta minisztériumi vagy kávéházi háttérbeszélgetésekben.

ELNÖK: Köszönjük, professzor úr. Még mindig alelnök úrnál van a lehetőség. Szerintem két-három kérdést tegyünk fel, vagy ha csak egyet, az is jó, de megyünk akkor körbe. *(Gyöngyösi István nemet int.)* Jó, akkor haladunk tovább. Nacsa Lőrinc képviselő úré a lehetőség.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm a vendégeinket. Köszönjük szépen, hogy befáradtak és elmondták a tapasztalataikat, fontos volt mindegyik.

Professzor úrhoz nekem is lenne egy pár kérdésem. Élvezettel olvastam el a parlamenti viták jegyzőkönyveit. Nem néztem meg a parlamenti vitát, csak a jegyzőkönyvet, de nemcsak a ’94-eset, hanem azt is, amikor pár évvel később, már a Horn-kormány alatt volt módosítva a törvényjavaslat, és az addigi tapasztalatokat értékelték. Professzor úr felszólalását is elolvastam, amelynek a végén az volt írva parlamenti jegyzőkönyvhöz híven, hogy szórványos taps az MSZP soraiban, Hende Csaba lelkesen tapsol. Ez volt beleírva. Hende Csaba akkor az ellenzékhez tartozott, a kormánypártiak részéről meg csak szórványos taps volt. Egy nagyon érdekes pillanata volt a jegyzőkönyvnek.

Ott azt a szót használta a professzor úr képviselőként, hogy Magyarország ne legyen adósparadicsom. Akkor az volt az első pár év tapasztalata, hogy a végrehajtások 50 százaléka sikeres körülbelül, tehát egy nagyon rossz arány volt a ’94-es törvény utáni időszakban. A ’94-es vitát is természetesen elolvastam. Az a kérdésem, hogy volt-e olyan, amit akkor túlzott veszélynek gondolt, de aztán nem az lett a veszély forrása. Ha ma kellene nulláról felépíteni és létrehozni egy ilyen új rendszert, akkor hogyan kezdene hozzá? És az alábbiak közül, ha csak egyet lehetne megnevezni a rendszer legnagyobb problémájaként, mit gondol, melyik lenne az: a jogszabályi környezet, a végrehajtók kiválasztása, a díjazás, az ellenőrzés vagy a bírói kontroll? Ha ebből az ötből lehet választani, akkor melyikre mondaná azt, hogy ez a legnagyobb probléma a mostani rendszerben? És az utolsóhoz kapcsolódó kérdésem, nem sugallva semmiféle választ, hogy ön szerint ma elég erős-e a bírói kontroll. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Professzor úré a szó.

PROF. DR. HACK PÉTER: Köszönöm szépen. Köszönöm képviselő úr kérdéseit, ezek nagyon releváns és fontos kérdések. Az első megszólalásomnál is említettem, de ügyvédnő is hivatkozott erre a nyitóbeszédében, hogy nyilvánvalóan a végrehajtás önmagában se nem jó, se nem rossz dolog, de egy szükséges intézmény mindenféle jogállamban. Ha tisztességes eljárásban, jogilag szabályozott keretek között megszületnek döntések, amelyek a hitelezők pozícióját elfogadják és végrehajthatóvá teszik a döntést, akkor nyilvánvaló, hogy csak úgy tud működni egy jogállam, ha az elfogadott döntések realizálódnak, tehát a hitelező hozzájut ahhoz, ami jogszerűen neki jár. Tehát nyilvánvalóan azok a törekvések, hogy szűnjön meg teljesen, szántsuk be, semmilyen ne legyen, nem kerülhet szóba.

Szintén hivatkozhatok ügyvédnőre a tekintetben is, hogy itt valójában a cél, hogy egy egyensúly jöjjön létre, a hitelezők jussanak hozzá ahhoz, ami jogszerűen jár nekik, a rosszhiszemű adósok pedig ne élhessenek vissza azzal a helyzettel, hogy mindenféle trükkel kivonják magukat a döntések végrehajtása alól. Ahogy professzor úr is említette a vizsgálatai kapcsán, nyilvánvalóan, ha erős pozícióban vannak az adósok, ők is vissza tudnak élni a helyzettel, tehát meg tudják fosztani a jogosultat attól, hogy hozzájusson ahhoz, ami a jog szerint jár neki. Tehát egy olyan egyensúlyt kell létrehozni, és ezzel tulajdonképpen rögtön a harmadik kérdésére ugrok, ahol a felek részvételét biztosító, tisztességes eljárásban megszülető döntések hatékonyan, gyorsan realizálódnak, de a rendszer tekintettel van az érintettek személyes körülményeire is. Nyilvánvalóan más a helyzet egy olyan vállalkozásnál, amely minden trükkel adósságokat termel, és utána kivonja magát ennek a végrehajtása alól, nem fizet azoknak az alvállalkozóknak, akiknek jogszerűen kellene fizetnie. Erre is voltak példák az elmúlt 36 évben. Nem

lenne jó egy olyan megoldás, amely kedveli ezt, ezeket a rosszhiszemű adósokat favorizálná. A 2000-es években inkább erre voltak példák, az akkori parlamenti vitában az én álláspontom ezt az elemet is említette, ugyanakkor jól látjuk azt, és a gyakorlati tapasztalatok is mutatják, hogy nagyon-nagyon sok olyan helyzet van, amikor az adós nem rosszhiszeműen kerül lehetetlen helyzetbe, hanem a körülmények változása, munkahely elvesztése, egészségi állapotban bekövetkezett változás miatt. Én direkt nem megyek bele a devizahitelügyekbe, mert ott szinte minden adóst a jogalkotás hozott hátrányos helyzetbe.

Tehát összefoglalva az az álláspontom, hogy egy olyan rendszert kellene kialakítani, amely a jogos, méltányos, korrekt követeléseket nagyon gyorsan, észszerű időn belül hatékonyan érvényesíteni engedi, ugyanakkor érzékenyen reagál azoknak az élethelyzetére, akikkel szemben a végrehajtást vezetik. Hajlok arra, hogy egyetértsek ügyvédnővel abban, hogy magyar körülmények között ennek nyilván vannak kulturális hagyományai, régre visszanyúló kulturális hagyományai. Én azt gondolom, hogy Magyarországon az államhoz való viszony történelmileg más, mint Hollandiában vagy az Egyesült Királyságban, nem említve Skóciát meg a többi részt. Tehát az államhoz való viszony az állammal, az állami követelésekkel szembeni jogkövető magatartásnak mások a hagyományai.

Ebben a rendszerben, kívülről szemlélve a dolgokat, az a benyomásom, hogy a végrehajtói testület maximálisan kihasználta azt a helyzetet, hogy nincsen külső objektív kontroll a tevékenységük fölött, és gyakorlatilag ugyanúgy viselkedett, mint az élet sok más területén szereplők, akik az erőfölényüket maximalizálják, élve azzal a lehetőséggel, hogy senki nem kéri számon őket azért, ami történt. Tehát arra a második kérdésére, hogy mit tartok a legnagyobb problémának, az a válaszom, hogy a jogszabályi környezetet, ami egy olyan intézményi működést hozott létre, ahol a végrehajtó gyakorlatilag igazi érdemi kontroll nélkül maximalizálni tudja a saját érdekeit. Ehelyett egy olyan rendszerre lenne szükség, ahol a végrehajtó az állam segítője abban, hogy az állam által meghozott igazságos, törvényes döntéseket végrehajtsa.

Nyilvánvalóan kezelni kell azt a kérdést, hogy ki viselje annak a terhét, ha az adós ellehetetlenül. Erre a válaszom az, hogy ezekben az esetekben az államnak kellene viselni a terhet a hitelezővel szemben. Tehát azt sem lehet mondani, hogy a hitelező nyelje be a veszteségét azért, mert az adós lehetetlen helyzetbe került. Azt gondolom, hogy itt egy jóval nagyobb állami szerepvállalás szükséges. Ahogy említettem az elején, nem szűk szakterületem, de alapvetően azt gondolom, hogy a szabályozott piac azért tud hatékonyan működni, a szabályozatlan piac viszont vadnyugati vagy vadkeleti állapotokat hoz létre.

ELNÖK: Köszönjük szépen a professzor úrnak. Akkor dr. Kiss Máté Zsolté a szó.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm szépen a szót. Professzor úr említette, hogy viszonylag rövid viták voltak, és elutasító volt az akkori kormányzat bármiféle módosítási javaslatra. Én azért megkérdezném, hogy volt esetleg bármilyen alternatív modellre javaslat, vagy effektíve módosítással próbáltak önök kialakítani esetleg egy másik típusú rendszert? És ha igen, akkor ezt esetleg be tudná-e mutatni röviden?

A másik kérdésem pedig egy kicsit konkrétabb lenne. Akkor régen egészen pontosan megjósolta a professzor úr, hogy milyen problémák tudnak kialakulni, ha ez a rendszer így működik Magyarországon, ahogy működött. Esetleg a kinevezések esetében tudna-e valamilyen javaslatot megfogalmazni, amely az átláthatóságot jobban növelné? A végrehajtók kinevezésére gondolok elsősorban, mert itt is fölmerült,

többször említették, hogy a korrupciót elősegítette ez a fajta rendszer. Ez nyilván a kinevezések vonatkozásában is érdemben felmerült. Ennek megfelelően kérdezném, hogy van-e esetleg valami javaslata a kinevezések tekintetében. Köszönöm.

PROF. DR. HACK PÉTER: Köszönöm szépen képviselő úr kérdéseit. Alternatív javaslat, őszintén megmondom, én nem emlékszem, hogy lett volna ilyen, tehát nem emlékszem, hogy ennyire bele tudtunk volna menni ebbe a kérdésbe. Utaltam arra az egyik előző válaszomnál, hogy a kormányzati apparátus is jóval karcsúbb volt, mint az azóta eltelt időben; nála már csak a parlamenti apparátusok voltak karcsúbbak. Tulajdonképpen egy ellenzéki frakciónak viszonylag korlátozott személyi és anyagi háttere volt ahhoz, hogy a kormányzattal versenyző színvonalú javaslatokat készítsen, és emlékeim szerint ez nem is volt nagyon gyakorlat ebben az időben.

A végrehajtók kinevezésére vonatkozó kérdésnél megint csak hivatkoznom kell ügyvédnő nyitó megszólalására, aki említette, hogy ilyen típusú problémák nemcsak a végrehajtóknál állnak elő, hanem sok más területen, ahol ha a kinevezők abban érdekeltek, hogy minél kevesebb személy között osztódjon meg a termelődő profit, akkor ez a kinevezési rendszer szükségképpen korrupttá válik. Tehát direkt nem akarok friss… - nem akarok senkinek a lábujjára rátaposni egyik kamaránál sem, csak egy régi emléket, hogy amikor 1990 előtt az ügyvédi kamaránál volt az a gyakorlat, hogy az ügyvédi kamara döntötte el, hogy melyik évben hány ügyvédet vesznek fel, és ha valaki utánanéz, látja, hogy nagyon kevés ügyvéd között oszlottak meg az ügyek. ’90 után, amikor az ügyvédi tevékenységet gyakorlatilag szabaddá tették az akkori jogszabályok, és a kamara elvesztette azt a szerepét, hogy ő döntse el, hogy mennyien lesznek és kik lesznek ebben a rendszerben, akkor ez a korábbi korrupciós gyakorlat megszűnt.

Ha még régebbre megyek vissza, én arra emlékszem, hogy amikor én végeztem az egyetemen, akkor Budapesten tíz ügyvédjelölti állást hirdettek meg a Budapesti Ügyvédi Kamarán. Az egyetem állította össze annak a tíz hallgatónak a listáját, akik bekerülhettek, akik elmentek a fogadalomtételre, az ügyvédjelölti fogadalomra. Ott voltak tízen, akik az egyetem által - Németh János professzor, későbbi alkotmánybírósági elnök volt ennek a bizottságnak a vezetője - elmentek fogadalmat tenni, és ott volt mellettük még további tíz ember, aki tudott egy rövidebb utat, hogy hogyan lehet ide bejutni, és így lettek aztán húszan. De azért akkor is vigyáztak, hogy húsznál több ne legyen, mert akkor túl sokan harcolnak ugyanazért a piacért.

Tehát a kinevezési rendszerben én biztos, hogy nem a konkurensek kezébe adnám a döntés jogát, akik értelemszerűen abban érdekeltek, hogy minél kevesebben legyenek, és akik benne vannak, azok ne veszélyeztessék az ő pozíciójukat. Biztos, hogy egy transzparens rendszerben, de azt gondolom, hogy bizonyos értelemben politikai felelősséggel rendelkező testületnek vagy személyeknek kellene erről dönteni. Tehát akár a kormányzatnak, akár a parlament bizottságának is lehet ebben szerepe, tehát hogy a közvélemény számára egyértelmű legyen, hogy milyen szempontok alapján, milyen érdemek, milyen teljesítmény alapján döntik el, hogy kik azok, akik ebben a tevékenységben részt vehetnek.

ELNÖK: Köszönjük professzor úrnak. Tekintettel arra, hogy van még néhány kérdésem, én ezeket összevonnám egy nagy kérdésbe, ezért átadom az ülésvezetést alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Gyöngyösi István, a bizottság alelnöke veszi át.)

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Toroczkai László elnök úrnak.

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke: Köszönöm a szót, alelnök úr. A professzor úr által elmondottakból én azt szeretném kiemelni, hogy itt szóba került a profit mindenekfelettisége vagy maximalizálása, és hogy itt a megfelelő kontroll hiánya gyakorlatilag már a kilencvenes években is megmutatkozott. Ezért én most nem konkrétan a kamarával - akkor, a kilencvenes években még kamarának hívták -, a kamara ügyeivel foglalkoznék, hiszen nem gondolom, hogy professzor úr arra vissza tud emlékezni. Itt konkrét kérdéseket írtam föl, de aztán rájöttem, hogy ezeket így szerintem felesleges feltenni, hanem inkább az ellenőrzés érdekelne. A politikai részre pedig már rákérdeztünk, illetve, hogy lobbitevékenységet éreztek-e abban az időben a jogalkotók. Viszont az ellenőrzéssel kapcsolatban akkor ezt a három kérdést most itt gyorsan egybegyúrnám, ha nálam van a szó.

Vajon arra emlékszik-e, professzor úr, hogy a kamara hogyan tudta azt elérni, hogy az ügyészség törvényességi felügyeleti jogköre szinte egyáltalán ne érvényesüljön a végrehajtási eljárások során? Ez az egyik, maga az ügyészség törvényességi felügyeleti joga. Illetve - ez megint egy picit konkrétabb kérdés, de talán erre vissza tud emlékezni - volt-e példa arra 1994 és 2000 között, hogy akár nagyobb - én még nagyon fiatal voltam - sajtóvisszhangot kiváltó ügyre vissza tud-e emlékezni, amikor egy végrehajtót büntetőjogi felelősségre vontak hivatali visszaélés, csalás, hasonló bűncselekmények miatt? És ha igen, akkor arra az akkori kamara hogyan reagált?

És akkor az utolsó kérdésem professzor úrhoz - még mindig ebben a csokorban, az ellenőrzés kapcsán, az ellenőrizhetőség vagy az ellenőrizhetetlenség kapcsán -, hogy ön szerint, professzor úr, megállapítható-e az, hogy azokban a kezdeti időkben, amikor ennek a rendszernek az alapjait letették 1994 és 2000 között, a kilencvenes években, hogyan érzi, professzor úr, aki azért akkor ott volt a tűz közelében országgyűlési képviselőként, hogy itt hibák történtek, vagy ez egy tudatos történet volt, tehát tudatosan alakították ki úgy a jogszabályi környezetet, hogy ez a fajta kevésbé ellenőrizhető rendszer kialakuljon? Ez lehet akár a politikai vagy a kamarai vezetők akkori tudatos tevékenysége, vagy éppen lobbitevékenysége. Minek érzi ezt: inkább hibának vagy tudatosnak, professzor úr? Köszönöm a lehetőséget.

PROF. DR. HACK PÉTER: Köszönöm szépen elnök úr kérdését. A kamara tekintetében azért vagyok óvatos, mert a kamarai szabályozás tulajdonképpen nemcsak a végrehajtói kamarát érinti. Tehát több kamara érdekei jelennek meg, amikor a kamarai jogköröket, kamarai szabályokat megalkotják. Én önmagában jó dolognak tartom a kamarai rendszert, akár az orvosi kamara, az ügyvédi kamara, a közjegyzői kamara létezését.

Történelmi távlatban azt tudom mondani, hogy nekem az a benyomásom - ez nem egy határozott szakmai vélemény, újra hangsúlyoznom kell, hogy ez nem a szűk szakterületem, amit kutattam volna, csak a közéletben foglalkozva ezzel és más kamarákat is látva -, hogy tulajdonképpen sem a törvényhozás, sem a végrehajtó hatalom nem elég óvatos a kamarákkal kapcsolatban. Tehát nekem úgy tűnik, hogy a kamarák érdekérvényesítő képessége sokszor erősebb, mint amit igazán kívánatos lenne megengedni, nem minden esetben, mondom, tehát abszolút nem lennék a híve annak, hogy a kamarákat számolják fel, szüntessék meg, de a kamarák minden területen nagyon nagyon-nagyon erős érdekérvényesítők, és tulajdonképpen egymást is támogatják. Tehát ha az egyik kamaránál valamilyen változás történik, az egy precedenst teremt, és a többi kamarát is érintheti.

Tehát ezért konkrétan nem tudok arra válaszolni, hogy a végrehajtói kamara hogy tudta elérni azt, hogy az ügyészség törvényességi felügyelete ne valósuljon meg. Ezt nem tudom pontosan megmondani, de azt gondolom, hogy ebben más kamarák

támogatását is élvezhette, és az ügyészség sem zárkózott el ettől. ’94 körül az ügyészség rendkívül túl volt terhelve egyéb tevékenységben. Ha valaki megnézi a bűnözési adatokat, ’94-ben 500 ezer fölötti bűncselekmény történt Magyarországon, és az ügyészség döntően a büntető-igazságszolgáltatási feladataira koncentrált.

Tehát azt kell feltételeznem, hogy ők örömmel vették, ha valamilyen feladattól szabadulhattak, ha őket ezzel nem terhelték, és ezzel erőforrások szabadultak fel. Akkor még a közjogi ügyekben eljáró ügyészek egy erős csoportot képviseltek, de azért ők is túl voltak terhelve, hiszen rengeteg törvényességi ügy volt önkormányzatoknál, máshol is, tehát szerintem ők örültek annak, ha ettől megszabadultak.

A második kérdése, hogy emlékszem-e ilyen nagy horderejű hírre, hogy végrehajtót felelősségre vontak volna. Nem emlékszem rá, lehet, hogy volt ilyen, de nem emlékszem erre.

A harmadik kérdése volt, ami szerintem talán a legfontosabb kérdés, ahogy szokták mondani, a tízezer dolláros kérdés a vetélkedőn, hogy ez hogy történt? Most, 36 év vagy 32 év távlatában az a benyomásom, hogy ha ’94-ben kérdezte volna meg, elnök úr, hogy ez most hiba vagy direkt történik, akkor ’94-ben azt mondtam volna, hogy szerintem hiba. Mivel azóta eltelt 32 év és a hibák nem tűntek el, hanem csak felnagyítódtak, az a benyomásom, hogy az okszerű következtetés az, hogy érdekek álltak a mögött, hogy ez így alakult.

ELNÖK: Köszönjük a válaszát, professzor úr. Az elnöklést átadom Toroczkai László elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Toroczkai László, a bizottság elnöke veszi át.)

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. Akkor alelnök urat kérdezem, hogy van-e kérdés kifejezetten a professzor úrhoz. *(Gyöngyösi István: Nincs több kérdésem.)* Nacsa képviselő úrnak a professzor úrhoz? *(Nacsa Lőrinc: Nincs, köszönöm.)* Dr. Kiss Mátének? *(Dr. Kiss Máté Zsolt: Nincs.)* Köszönöm szépen.

Haladunk tovább és dr. Szabó Máté professzor úr következik. Tekintettel arra, hogy vannak nekem is kérdéseim, átadom ismét az ülésvezetést az alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Gyöngyösi István, a bizottság alelnöke veszi át.)

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Toroczkai László elnök úrnak. Parancsoljon!

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen. Itt is van sok kérdésem, de próbálom zanzásítani, összevonni és egy nagy kérdésben föltenni.

Eleve azért szerettem volna a professzor urat meghívni, hogy segítse a vizsgálóbizottság tényfeltáró munkáját, mert volt ez a bizonyos 2007-es vizsgálat, amely az ön nevéhez fűződik. Ezt találtam az első ilyen igazán nagy és komolyabb átfogó vizsgálatnak. Bár beszélt róla, utalt rá, de mégiscsak egy picit konkrétabban ezzel kapcsolatban szeretném kérdezni, hogy mi volt a kiváltó ok, tehát a tömeges lakossági panaszok között, amelyekre akkoriban hivatkozott, százalékos arányban - persze nem konkrét százalékot kérek - a devizaalapú hitelezés mennyiben játszott szerepet. Miért éppen 2007-ben váltak tömegessé a lakossági panaszok? Illetve a következő esztendő azért nagyon érdekes, mert 2008 a gazdasági világválság éve, és azért különösen érdekes számomra a professzor úr akkori vizsgálata, merthogy a

vizsgálat azt megelőző időszak volt. Tehát már 2007-ben tömeges lakossági panaszok voltak, és ez azt jelenti, hogy a rendszernek nagyon rossznak kellett lennie, hiszen csak egy évvel később következett be a gazdasági világválság. Hogyan vizsgázott maga a rendszer, illetve a jogrendszer a 2008-as gazdasági világválság után, mennyivel lett súlyosabb a helyzet professzor úr szerint? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. A szót megadom professzor úrnak. Parancsoljon!

PROF. DR. SZABÓ MÁTÉ: A kérdés nagyon általános, de lényegbevágó. Mint ahogy az ügyvédnő is megállapította, a végrehajtás végül is egy területe a sok pénzügyi és nem pénzügyi területnek, ahol az állampolgárok kiszolgáltatottsága abban az időben határozottan tetten érhető volt. Tehát ahogyan Hack Péter mondta, az ellenőrzésnek és a fellebbviteli fórumok megnyitásának gyakorlata, hogy így mondjam, kevésbé volt tetten érhető. A politikai szlogenekben természetesen mindenki polgárbarát volt, azonban ezek a tömeges panasztevők magára hagyottnak érezték magukat, segítséget kívántak volna igénybe venni, amit, úgy vélték, nem kaptak meg más állami szervektől, a végrehajtóktól meg nagyon nem kapták meg. Végül aztán a panaszaikat csak az ombudsmanhoz is eljuttatták, de szerintem más szerveknél is bőven voltak ilyenek, lehetett másoknál is találni ilyeneket.

Magyarországon, ahogy visszaemlékszem, akkor a szakirodalom azt írta, hogy a válságot előbb kezdtük meg éppenséggel azért, mert a bankok gyakorlata ezekkel a devizahitelekkel olyan volt, hogy szinte becsalogatták az embereket. A jóhiszeműség, rosszhiszeműség kifejezéseket Hack Péter gyakran használta, a jognak ez egy kategóriája, mind a polgári jogban, mind a büntetőjogban, de inkább a polgáriban. Én a végrehajtás szempontjából a rosszhiszemű adóst csak úgy tudom elképzelni, hogy egy csomó pénze van, mégsem akar fizetni. Számomra ez a rosszhiszemű adós. Hogy valaki miért került adósságcsapdába? Ezt nagyon sokat vizsgálták abban az időben, és főleg azt követően, hogy vajon a bankok gyakorlata, az apró betű, a hitegetés, a reklám, a könnyed adóssághoz jutás mennyiben volt egy ilyen „becsali csárda”, amibe bizony a társadalomnak egy jó része besétált. Hát, lehet mondani, hogy kérem szépen, maga nem tudja, hogy a svájci franknak is változhat az értéke, ugyebár, és egy új helyzet állhat elő. Nálunk ez nagyon széles körű gyakorlattá vált.

Tudjuk, hogy úgy kezdődött, hogy a Németországból Svájcba járó, ott dolgozó emberek vettek fel ilyen hiteleket, és ezt valahogy nálunk a mi bankjaink nagy örömmel hozták be, mégpedig akkor, amikor a szociálliberális kormányzat által hosszabb ideig biztosított, szinte ingyenes lakáskölcsönök megszűntek, mert nem lehetett tovább folyósítani. A bankok kreatív módon megtalálták maguknak ezt a svájci dolgot, és ezt úgy hirdették az embereknek szabályosan, plakátokon, hirdetésben, hogy tulajdonképpen megint kaphatsz ingyen kölcsönt, csak egy kicsit máshogy. Ez bizony sokakat határozottan megtévesztett.

Most nem tudom, ez egy túl általános kérdés, összességében a banki szektor felelősségét, de tudjuk, hogy Nyugat-Európában nagyon gyakori volt. Magam is szemtanúja voltam egy konferencia után Barcelonában, amikor tüntetők szétverték a bankoknak az egyébként drága és szép kirakatait, és ott nézegettük a buszból, hogy hogy néz ez ki. Ezt Magyarországon nemigen csinálták, bár éppen voltak rá kisebb próbálkozások, de felvetődik a kérdés, hogy ez az agresszivitása az adósoknak jó- vagy rosszhiszeműen, vajon hozott-e valamit. Hát nem, nem tudnám azt mondani, hogy nagyon humánus politika lépett volna ott be.

Tehát amit Hack Péter mond, meg az ügyvédnő is, az az, hogy vannak bizonyos humánus szempontok, meg polgári szempontok. A magam részéről mint ombudsman szembesültem az egyik elődömnek azzal a felfogásával, hogy ő az állampolgárok

jogaival és kötelességeivel is foglalkozik. Amikor megkérdezte a kollegám, hogy legyen, mondtam, hogy semmiféle kötelesség. Az egész államszervezet a kötelességeket kényszeríti ki, az ombudsman pont a jogokért van, egy nagy frászt fogok én kötelességekkel foglalkozni. Tehát igenis polgári szempontú megközelítésre van szükség. Ezt próbáltuk akkoriban érvényesíteni, és ezért került sor erre a vizsgálatra, meg bizonyos eredmény közzétételére, és erre a bizonyos kínos hangulatú beszélgetésre, ami nem oldott meg semmit, de mutatta a problémákat. Tehát egy kicsit magyar sajátosság volt ez az úgymond nagylelkű becsali hitelezés és széles társadalmi csoportokat hozott kínos helyzetbe.

Visszatérnék az előző gondolatomhoz: bizony voltak tehetős emberek, akik jól jártak ezekkel a hitelekkel, és viszonylag könnyen ki tudtak menni belőlük, és voltak, akik beszorultak, és nagyon-nagyon nagy segítségre lett volna szükségük. Vagy kaptak is talán a későbbiekben, ezt nehéz megmondani. Tehát Magyarország ebből a szempontból igen zsákutcás fejlődés volt. Legalábbis abban az időben a politika és a társadalom nem segített ezeknek a csoportoknak, akik viszont nem is próbálták kikényszeríteni, mert nem volt rá egyáltalán lehetőségük. Összességében nemcsak a végrehajtók, hanem a pénzügyi, a bankszektor, egyáltalán a hatalommal bírók ellenőrzése gyenge lábon állt abban az időben Magyarországon, és sajnos azóta is.

Tehát azért van szükség szerintem határozott ombudsmani elképzelésekre, hogy az ombudsman mutasson rá azokra a problémákra, amelyek épp akkor relevánsak a társadalomban, és ne csak a panaszokból passzívan fogadja adminisztratívan a dolgokat, hanem kezdeményezőn, konstruktívan lépjen fel.

Ez volt ennek a projektnek a célja. „A válság vesztesei a paragrafusok fogságában”, hangsúlyoznám, hogy ez volt a cím, és ez volt az, amit más területeken is megpróbáltunk érzékeltetni. És bizony-bizony, a paragrafusok fogsága a jogállam problémáit, hiányosságait és a demokrácia hiányait jelenti. Attól tartok, nem véletlenül utáltak engem mindig a mindenkori kormányok, először a szocialisták, majd a Fidesz; általában azt szokták mondani, ez így szokott lenni, ha valaki csinál valamit mint ombudsman.

Azóta nem tudok ilyen nagy kritikai hozzáállásról, sem pedig mondjuk nagy utálatról az ombudsmanokkal szemben.

ELNÖK: Köszönjük a válaszát, professzor úr. Az elnöklést átadom elnök úrnak. Parancsoljon!

(Az ülés vezetését Toroczkai László, a bizottság elnöke veszi át.)

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. Akkor először alelnök urat kérdezem, hogy milyen kérdésekkel készült.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Én is a 2007-es vizsgálat kapcsán szerettem volna kérdezni, de választ kaptunk. Köszönöm.

Más szegmensből igyekszem megközelíteni: vizsgálta-e a végrehajtói kamara gazdálkodását, a fegyelmi eljárások hatékonyságát és a miniszteri törvényességi felügyelet érvényesülését? És egyébként még annyit, hogy kapott-e ön vagy a hivatala bármilyen nyomást, elterelést vagy informális jelzést a végrehajtási tárgyú vizsgálatokkal összefüggésben? És egyébként miért maradtak hatástalanok ezek a megállapítások? Köszönöm.

ELNÖK: Professzor úré a szó.

PROF. DR. SZABÓ MÁTÉ: Köszönöm szépen. Nem éreztünk ilyen nyomást, ellenállást éreztünk: a végrehajtói kamara - nagyon határozottan - tulajdonképpen ki akarta vonni magát a párbeszéd alól, vagy legalábbis szimbolikusan ezt kívánta tenni, hogy elhagyja a termet. Érthető ez a reakció; nemcsak az ombudsmani intézmény érdeklődését utasították el, hanem mindennemű beavatkozást vagy kontrollt.

Igen, hiányoltuk azt, hogy a belső kontrolljuk nem működik, nincs is tulajdonképpen, akkor igazában véve nem volt. Nem volt manifeszt, nem volt leírt, nem volt egységes, különböző gyakorlatok voltak itt meg ott. Tehát ebben a vonatkozásban azt kell mondjam, ahogy Hack Péter mondta, hogy szabadon garázdálkodhattak a bankok is, meg a végrehajtók is, tehát nem nagyon fogta meg őket lasszóval a magyar demokrácia. Sajnos ez egy probléma volt, nemcsak nálunk, másutt is. Nem véletlenül mentek az emberek a bankoknak a kirakatát szétverni, mert ott se kapták meg azt a segítséget, amit kívántak. Ott ez az elégedetlenség egyértelmű politikai irányba csapódott le. Létrejöttek ezek a görög, spanyol és hasonló ilyen válságmegoldó kormányzatok, amik utána maguk is válságba kerültek, és az emberben felmerül az a gondolat, hogy a kapitalizmus mennyire ellenőrizhető egyáltalában politikailag, és milyen politika nevezhető…. - igazságosság, arányosság, ezek helyes dolgok.

A magam részéről az én hozzáállásom egy kora gyermekkori olvasmányom alapján alakult ki. Molnár Ferencet általában a Liliomfi alapján tartjuk nyilván, de én kisgyerekként - valamilyen galád módon - elolvastam „Az aruvimi erdő titka” című művét, ami a korrupcióról szólt. Nagyon érdekes munka, nem fogom most elmesélni. Egy tisztviselő az álmában látja a korrupt hivatalnokokat, akik dőzsölnek, luxusban élnek, és látja a becsületes hivatalnokokat, akik nyomorognak. Amikor fölébred, akkor ott van az aruvimi erdő, ez egy szimbóluma a bürokráciának, egy dzsungel, és ő kap egy fűrészt, meg mit tudom én, egy kalapácsot, és azzal kell áttörni ezt az erdőt. Hát, én a magam részéről így fogtam fel ezt a feladatot mint ombudsman, tehát ha kicsit is, de meg kell próbálni a rossz növényt eltávolítani, és egy kis gyomirtást csinálni, addig, ameddig a takarónk ér, mert ez nem egy emancipatív, széles feladat, hanem kis, pragmatikus lépések, amiket viszont úgy kell összefoglalni, hogy értelmezhetők legyenek egy szélesebb kontextusban.

ELNÖK: Köszönjük. Nacsa Lőrinc képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönjük szépen a beszámolót, meg az eddigi válaszokat is, professzor úr. Nekem is meggyőződésem, hogy a mostani helyzet, az elmúlt húsz év kialakult helyzete részben vagy nagyon nagy részben a devizahitelezés elszabadulásához vezethető vissza.

Képviselőtársaimmal többször is egyetértettünk abban, hogy erre is ki kell terjeszteni a vizsgálatot. Kértünk be a Nemzeti Banktól és többektől adatot, hogy milyen módon történt. Sok tízezer oldal adat érkezett be a bizottsághoz, hogy milyen módon történt ez az elszabadulás. Ott is világosan látszik, hogy a végrehajtási ügyek száma 2009 és ’11 között volt a legmagasabb - a 2009., ’10., ’11. években volt a legmagasabb -, de például az Igazságügyi Minisztériumhoz beérkezett panaszok kapcsán, amióta ezt gyűjtik és listázzák, az adatokból látszik, hogy 2017-ben volt a legmagasabb a beérkezett panaszok száma. Tehát mit gondol, milyen mértékben felelős ezért a mostani végrehajtási helyzetért a devizahitelezés mint intézmény, ahol sokat beszélhetnénk a gazdasági felelősökről, a politikai felelősökről?

Illetve említette a banki ombudsman kérdését, ami nagyon érdekes felvetés. Most nem a bankok saját ombudsmanjairól beszélek, mert az olyan, mint amikor a szennyező gyár elé négy fát ültetnek, tehát azt kevéssé tartom hitelesnek, de a

bizottságunknak lehetősége van javaslatokat megfogalmazni az Országgyűlés felé. Ön a mai helyzetben javasolná-e önálló banki, pénzügyi, a pénzügyi rendszert vizsgáló banki ombudsmani intézmény létrehozását? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Professzor úré a szó.

PROF. DR. SZABÓ MÁTÉ: Érdekes kérdés, akkoriban sokat foglalkoztam vele. Kicsit már halványodnak az emlékeim. Én úgy emlékszem, hogy a Német Szövetségi Köztársaságban a nagy bankoknak volt egy közös ombudsmanja, tehát ők ezt nem állami nyomásra hozták létre, hanem azért, hogy tisztességes eljárást biztosítsanak. És rémlik is nekem, hogy ez hogyan működött, de ez már régen volt. Tehát ilyen is van a világon. Lehet, hogy most tévedek, és nem ott van, hanem Svédországban, vagy ott is.

Mindamellett a szervezeten belül ombudsmanok lehetőségeit nem vetném meg, tehát nem tartanám rossznak azt a megoldást, ami nálunk mindösszesen az oktatási jogok biztosával érvényesül, és tudjuk, hogy az oktatási jogok biztosa nem más, mint az Oktatási Minisztériumnak egy osztályvezetője. Tehát ez valóban egy probléma, és valami hasonlót akart az MNB is létrehozni, csak aztán az nagyon nem sikerült, amennyire én tudom.

Lehetne ezt jól is csinálni, tehát igen, az Egyesült Államokban, Dél-Amerikában meg a világ sok helyén vannak ilyen szervezeten belüli ombudsmanok, akik igenis működnek. Ilyen tulajdonképpen az európai ombudsman is, az Európai Unió saját ombudsmanja, csak össze szokták téveszteni a fő ombudsmannal, aki nem az, hanem ő az EU-n belüli visszásságokat vizsgálja. Most már az Egyesült Nemzetek Szervezete is létrehozta az összes szakosított szervében a saját ombudsmanokat. Nekem ez nagyon új információ volt, nemrég jutottam hozzá. Az én időmben még csak beszéltek ilyenekről, most már vannak ilyenek.

Nem mondom, hogy Magyarország direktben tud csatlakozni az ilyen nemzetközi trendekhez, de az a véleményem, hogy nem ártana ezt átgondolni. Voltak erre ötletek - gyermekjogi ombudsman, és lám-lám, milyen nagy probléma lett a gyerekjogokból és a gyerekekkel való visszaélésből! Ezt a Gyurcsány-kormány alatt akarták létrehozni. Ki is volt jelölve a személy, aki egyébként egy kollegánk az ELTE ÁJK-n, de végül is nem csinálták meg. Milyen érdekes lett volna, ha megcsinálják, és ha az közvetlenebbül tudja ellenőrizni a gyermekvédelmi rendszert, mint tettük azt mi a magunk módján, mert mi is eljutottunk azokhoz a problémákhoz, amik most már nagyon transzparensek. Tehát én nem mondom azt, hogy mindenütt ombudsmanoknak kellene lenni, de lehetnek, és ezek tudnak segíteni bizonyos értelemben.

Tehát az európai gondolkodás az ombudsmant, mint az állami szervezetnek egy részét, az alkotmányosság egy részét konstruálta meg a svéd modell alapján, ami nagyon jó így egyébként. De nemcsak ez működhet, hanem vannak ezek az inkább amerikai típusú ombudsmanok, akik szervezeten belül vannak; nem fölöslegesek, és jó, hogy mindenütt van, például a spanyol egyetemi rendszerben minden egyetemnek van saját egyetemi ombudsmanja. Nálunk az ELTE-nek van; egyedül Székely Lászlót, aki engem az ombudsmani pozícióban követett, nevezték ki annak. Hát, mint ELTE-dolgozó, nem sokat hallottam a tevékenységéről!

Mindeközben Spanyolországban ez egy működő dolog, és az egyetemen belüli problémákból nagyon sok mindent intéznek el ezekkel az egyetemi ombudsmanokkal. Tehát ez is egy útja lenne a polgárok védelmének, hogy azokon a területeken, ahol ők kiszolgáltatottak, legyenek ilyen szervezeti - nem alkotmányjogi és nem politizált, vagy parlamenthez kötődő - ellenőrzési lehetőségek. Eddig nem ez volt a mi utunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, professzor úr. Dr. Kiss Máté Zsolté a lehetőség a kérdésekre.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm a szót. Azt szeretném kérni, mivel voltak ezek a vizsgálatok, hogy tudna-e említeni párat, vagy kicsit bővebben bemutatni, hogy milyen tipikus jogsértéseket tártak fel a végrehajtási gyakorlattal, eljárással kapcsolatban. Illetőleg megköszönöm, ha esetleg azt meg tudná mondani, amennyire emlékszik, hogy ezt követően pontosan milyen jogalkotási ajánlásokat fogalmazott meg, ezt kinek küldték meg, és hogy valamelyik, bármelyik szerv megfogadta-e, vagy volt-e valami foganatja az ön jelentésének. Köszönöm.

ELNÖK: Professzor úré a szó.

PROF. DR. SZABÓ MÁTÉ: Hát, valóban régen volt, de sokféle visszaélésre utaltak ezek a panaszok. Nyilvánvalóan az őket ért igazságtalanságot mint egy tömböt, egy egészként fogták fel és nem analizálták, hogy most a végrehajtó volt a szemét velem, vagy a bankrendszer, vagy a pénzügyi rendszer; igazságtalan és problémás eljárásokra hívták fel a figyelmet, ahol úgy vélték, hogy ki vannak szolgáltatva, nem kapnak semmiféle jogsegélyt, hiába fordulnak a kamarához, a kamara fütyül rájuk.

Az egyik ajánlásunk az volt, amiről többen beszéltünk, hogy létre kellene hozni egy felülvizsgálati rendszert, ami részben kamarai, részben nem kamarai. Az akkori Igazságügyi Minisztérium - azt hiszem, Draskovics Tibor volt akkor az igazságügyi miniszter -, ahova jogalkotási javaslatot tettünk, nagyvonalúan azt mondta, hogy mi már ezen dolgozunk régóta, csak nem jutottak el a munka eredményei. Emlékszem például egy korrupcióellenes tervezetre, amit mi sokszor bíráltunk, mert kiküldték nekünk, de aztán végül nem lett belőle semmi sem. Tehát volt elképzelés akkor is egy új típusú korrupcióellenes munka megindítására. De ez akkoriban mindig ahhoz hasonlított, mint a folyók a Szaharában: tehát elindul egy, úgymond, törvényhozási munka vagy projekt, és aztán egyszer csak elfogy valahol a homokban, már nincs több víz. Ezt most már Magyarországon is láthatjuk, sajnos. Tehát valahogy kimerültek ezek az innovatív megközelítések abban az időben, és azóta sem olyan nagyon jellemzők.

Nehéz is ilyeneket csinálni egyébként, az a véleményem. Ha megengedik, a jelen helyzetet, meg a rendszerváltást, amiről Hack Péter beszélt, nem keverném össze. Tehát a rendszerváltás egy globális jelenség volt, egy totális jelenség volt, egyik nap volt a teljes foglalkoztatás, másnap a munkanélküliség, egyik nap volt a szociális lakás, a másikban pedig a privatizáció, és így tovább. És ez nem egy országot érintett, hanem sok-sok országot, és globális hatása volt, tehát cselekedni kellett, de amit csináltak, valóban többször problémás volt. Ma nem erről van szó, csak egy rezsimváltás van, amikor is vannak elvárások a polgárok részéről, amiket a jelenlegi kormányzat nagy nehéz munkával próbál meg pragmatikusan kezelni, ugyanakkor bizonyos konszenzust találni az ellenzékben. Ez nem nagyon sikerül, és ilyen értelemben nagyon nehéz a jelenlegi helyzet, amikor is nagyfokú polgári elvárások, ugyanakkor pedig szerény, jóval szerényebb lehetőségek állnak rendelkezésre, mint akkoriban, amikor igenis ki lehetett volna találni megfelelően működő lakhatási rendszert, szociális rendszert és hasonlókat. De nem, nem engedtük meg ezt a luxust magunknak, hanem átvettünk gyorsan valahonnan valamit, aztán lett belőle, ami lett, a kormány meg persze megbukott, amely először csinálta ezeket a dolgokat, és utána még sokan buktak meg, mert ez nagyon rosszul ment.

Tehát azt gondolom, hogy még mindig ezeknek a paragrafusoknak a csapdájában vagyunk, és még mindig válságos időszak. Más jellegű ez a válság most,

de igencsak válság, és a paragrafusok még mindig gátolják az ebből való kilábalást, és nagyon nehéz olyan paragrafusokat találni, amelyek segítik a megoldást, amelyek valóban a válság megoldását elősegítő politikák és jogalkotás. Nehéz tanulni valahonnan, ma már nem mondhatjuk, én legalábbis nem mondom, hogy az Egyesült Államoktól, nem mondom, hogy a Német Szövetségi Köztársaságtól, mert most már nincsenek modellek. Most már mindenütt annak a demokráciaképnek, amellyel rendelkeztünk vagy én rendelkeztem legalábbis hosszú évtizeden keresztül, vége. Tehát nem tudok már szinte semmire sem hivatkozni, amikor azt mondom, hogy valami pozitív modellt keresnék. Abban az időben még a Német Szövetségi Köztársaságnak, meg a jóléti államnak, a jóléti demokráciának volt valami vonzereje. Hát, most már annak sincsen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, professzor úr. Két kérdéscsokrom lett volna még professzor úrhoz, de tekintettel arra, hogy az egyikre az előbb adott választ, az előző kérdést pedig gyakorlatilag szóról szóra föltette dr. Kiss Máté Zsolt, noha nem egyeztettünk, ezért nekem professzor úrhoz nincs több kérdésem. Kérdezem a képviselőtársaimat, hogy valaki kér-e szót. *(Dr. Kiss Máté Zsolt jelentkezik.)* Igen. Akkor dr. Kiss Máté Zsoltnak van még kérdése a professzor úrhoz. Megadom a szót.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm szépen. Csak még két apró kérdést engedjen meg! Az egyik az, hogy említette, a felkeresett szervezetek mindig úgy viselkedtek, hogy nem is értik, önök miért mentek oda, merthogy minden nagyon jól működött. Az önök megkereséseire adott válasz is ezt tükrözte, gyakorlatilag nem foglalkoztak azzal, amit esetleg önök ajánlásokat tettek? Maga a kamara vagy más szervezet nem foglalkozott vele?

Illetőleg a másik kérdésem az, mert én nem emlékszem rá és a kutatásommal nem jártam eredménnyel, hogy az adott jogszabályok kapcsán, amelyek miatt kialakulhatott egy ilyen helyzet, önök esetleg kezdeményezték az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálatát az Alkotmánybíróságnál, vagy volt valami hasonló eljárás. Köszönöm.

ELNÖK: Professzor úré a szó.

PROF. DR. SZABÓ MÁTÉ: Hát, bürokratikus aktatologatás, Erre próbáltam célozni. Látjuk mi a problémákat, foglalkozunk ezzel, itt van, létrehoztunk egy munkacsoportot, majd mi ezt meg fogjuk oldani, ti is segíthettek, elmondhatjátok a véleményeteket. El is mondtuk mindig. Aztán, mondom, volt az „a” meg a „b”, meg a „c”, de „d” már nem volt, a folyó elhalt. Tehát nehezen működött ez a dolog.

Én nem emlékszem alkotmánybírósági beadványokra akkoriban. Ugyebár, az Alaptörvény ruházta fel az ombudsmant, aki abban az időben én voltam, azzal a lehetőséggel, hogy a polgári panaszok közül szelektálva, az Alkotmánybírósághoz forduljon. Elég sok beadvány volt, de én nem emlékszem az adósságüggyel és a végrehajtással kapcsolatos beadványra, amit én beterjesztettem volna. Sok más ilyen volt, de ez nem tartozott közéjük. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e esetleg professzor úrhoz még kérdés. *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincs, akkor nagyon szépen köszönjük professzor úrnak is a kimerítő válaszokat. Most áttérünk dr. Fiszter Zsuzsannának szánt kérdésekre. Mivel sok kérdésem van, ezért átadom az ülés vezetését alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Gyöngyösi István, a bizottság alelnöke veszi át.)

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Toroczkai László elnök úrnak. Parancsoljon!

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke: Köszönöm a szót, alelnök úr. Dr. Fiszter Zsuzsanna felé haladva tovább, időrendben már kifejezetten a 2015-ös átalakításra, illetve az azóta történt időszakra vonatkozó kérdéscsokorral kezdem.

Azt gondolom, hogy mindenkit jogosan háborított fel akár csak az elmúlt napok híreit olvasva, vagy akár az elmúlt hetek, hónapok híreit látva, hogy büntetőeljárás alá vont végrehajtók, de nyugodtan nevesítsük a Végrehajtói Kar elnökét, Schadl György még mindig az egyébként vesztegetési pénzzel épített siófoki luxusnyaralójában tölti házi őrizetét, és az Országgyűlésben is téma volt, hogy kiderült, mennyi pénzt keres közben ő maga is nap mint nap, illetve a felesége, aki szintén végrehajtó, mennyi pénzt keres. Ezzel kapcsolatban szeretnék feltenni egy-két kérdést.

Egyrészt 2015-ben kamarából kar lett, Schadl György nevét akkor ismerhettük meg, hiszen akkor vette át ennek a karnak a vezetését. Ez mit jelentett az adósok számára? Milyen változást hozott akár pozitív, akár negatív irányba? Illetve az előbb említett nagyon aktuális hír, amely borzolta a kedélyeket az országban és még a parlamentben is szóba került, hogy több száz millió forintot tudnak keresni azok a végrehajtók, jelen esetben maga Schadl György, illetve a felesége is 105 millió forintot tudott realizálni profitként, akik ellen egyébként folynak büntetőeljárások. Hogyan lehetne azt megakadályozni? Milyen javaslata van a szakértő hölgynek akár a jogalkotók felé, hogy a lehető leggyorsabban az Országgyűlés lépjen a tekintetben, hogy megakadályozható legyen az, hogy ilyen profitot tudjanak keresni büntetőeljárás alá vont végrehajtók? A helyetteseiken keresztül, ha jól sejtem, ezt így tudják megoldani ezek a végrehajtók. Elsősorban erre vonatkozna a kérdésem. Tehát a 2015-ös átalakítás mit hozott az adósoknak? És ennek az egyik eredménye, hogy ennek a karnak a vezetője házi őrizetből is százmilliókat tud a helyettesein keresztül keresni, vagy a feleségén keresztül. Milyen konkrét meglátásai vannak? Köszönöm.

DR. FISZTER ZSUZSANNA: Köszönöm szépen a kérdéseket. A 2015-ös változások következtében kamarából karrá alakult a végrehajtói rendszer. 2015. szeptember 1-jétől történt ez a változás, és innentől kezdve pedig Schadl György vezette magát az újonnan megalakult kart.

Ami még nagyon fontos és nagyobb változást okozott 2015-ben, az az, hogy az addig diploma nélkül, jogászi diploma nélkül tevékenykedő végrehajtók helyzete megváltozott, mivel kötelezően előírták a jogi diploma meglétét ahhoz, hogy végrehajtóként vagy végrehajtó-helyettesként is tevékenykedjenek. Ezen kívül pedig a 2015-ös változtatásokban felmerült még több intézkedés is. Mint ahogy az előbb is említettem, az ingatlanárverések esetében az elektronikus rendszerre tértek át a végrehajtók, és kötelezték őket erre, ezzel is visszaszorítva a korrupciót, a korrupció melegágyát az ingatlan-végrehajtások esetében.

Láthattuk, hogy ez a 2015-ös diplomabevezetés véleményem szerint nem feltétlenül szakmai alapon működött, mivel ennek a hozadékai voltak maguk a Schadl-Völner korrupciós bűncselekmények elkövetése is. Mivel ennek következtében, hogy a régi végrehajtók, akik egyébként közel húsz éven keresztül diploma nélkül - vagy jól, vagy nem jól -, hibásan végezték a tevékenységüket, ellátták, de az ő helyeiket be tudták tölteni akár a vádirat alapján is jól fizető végrehajtójelöltekkel. Ez is alátámasztja azt az igényt egyébként, hogy mindenféleképpen nonprofittá kell tenni a végrehajtást, a

kinevezések körül pedig abszolút kontrollt kell meghatározni, és a kinevezéseket, a végrehajtó irodai kinevezéseket nyilvános pályázatokon keresztül kellene - még a nonprofit végrehajtói tevékenységen belül is - meghatározni.

Azt is le szeretném szögezni, hogy a végrehajtóknak nem kiskirályokként kellene működniük Magyarországon, hanem igenis az igazságszolgáltatás segédmunkásaként kellene hogy tevékenykedjenek. Ez egy nagyon fontos, szükségszerű intézkedés, és nem mehetünk el mellette, hogy eltöröljük - vagy bármi egyéb - a végrehajtásokat, de változtatni kell rajtuk.

A felfüggesztés alatt keresett több száz millió forintról pedig: mióta lehetőséget ad egy jogi kiskapu a végrehajtóknak vagy a végrehajtás alatt felfüggesztett személyeknek, hogy ilyen formában ilyen hatalmas jövedelemre tehessenek még szert, dr. Schadl György az iroda bevételének 90 százalékára jogosult úgy, hogy egyébként kvázi ő nem is végez végrehajtói tevékenységet. Ez vérlázító és felháborító, és teljesen jogos az a lakossági visszajelzés, hogy ezen változtatni kell, mert épeszű ember ezt belátja. Ezért nem is értettem, amikor már évek óta kértük, felhívtuk a korábbi kormány figyelmét, hogy ezen változtatni kéne, mert ehhez egy egyszerű törvényi változtatás kellene, hogy ezt a kiskaput bezárják, mert sem az MBVK-nak, a Magyar Bírósági Végrehajtói Karnak sincs joga ezt szabályozni vagy megtiltani, meg senki másnak. De ők sem hívták fel a figyelmet arra, hogy igenis változtassanak, mert végül is ez a rettenetes bevételszerzés, ez a hatalmas bevételszerzés rájuk is rányomja a bélyegét.

Én úgy gondolom, hogy ennek több felelőse is van, egyrészt az SZTFH, illetve az MBVK, meg a korábbi kormány is. Úgyhogy mielőbb egy jogszabály-módosítással javasolnám betömni ezt a kiskaput, ezt minél előbb fel kell számolni, és nem szabad addig várni, amíg esetleg nonprofittá alakul a végrehajtási rendszer. Egy komplex változtatást igényel egyébként maga ez az átszervezés, akár az irodák átszervezése, ha az iratokról beszélünk, vagy ha a személyi állományról is beszélünk. Például vannak itt több tíz, húsz, harminc éve tevékenykedő végrehajtók, végrehajtó-helyettesek vagy -jelöltek, vagy az irodákban dolgozók, tőlük nem lehet csak úgy, egyik napról a másikra teljes egészében megszabadulni, mert nem lesz helyettük szakember. Ezt is olyan formában kell átgondolni, hogy nem lehet egyik napról a másikra megreformálni ezt a nonprofit végrehajtást, de azt, hogy Schadl György pénzcsapját elzárjuk, azt egyik napról a másikra véghez lehet vinni egy egyszerű jogszabály-módosítással.

És most van lehetőség, és remélem, politikai akarat is, hogy ezen módosítást véghez vigyék. Én ezt javasolnám, hogy egy konkrét törvényt kellene létrehozni, és nem szabad addig várni, amíg a nonprofit végrehajtást esetleg bevezetik, mert az egy komplexebb, hosszabb idő. Nem szabad kapkodni vele, az egyértelmű, de ezzel pedig már jó pár éve is elkéstünk egyébként.

ELNÖK: Köszönjük a válaszát. Átadom az elnöklést elnök úrnak. Köszönöm.

(Az ülés vezetését Toroczkai László, a bizottság elnöke veszi át.)

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr, és akkor öné a lehetőség.

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Többször is említette, és korábban is mondta már, hogy a végrehajtási rendszer teljes egészében a korrupció nyitott kapuja vagy melegágya, akár így is fogalmazhatunk. Többször is említette, hogy jogszabály-változtatással ezt meg lehetne oldani akár egyik napról a másikra, de szeretném, ha kibontaná ezt egy kicsit olyan értelemben, hogy pontosan

mely eljárási pontokon nyílik meg ez a kapu, és mely jogszabályi rendelkezés tenné ezt lehetővé.

A másik pedig az, hogy a bizottságnak az a feladata, hogy javaslatot tegyen egy nonprofit végrehajtási modellre. Van-e, és ha igen, akkor kérjük, ismertesse ezt a modelljavaslatot: szervezeti forma, finanszírozás, létszám, akár a meglévő irodák és a folyamatban lévő ügyek átvétele, átmeneti szabályok és ehhez hasonlók. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük, alelnök úr. Dr. Fiszter Zsuzsannáé a szó.

DR. FISZTER ZSUZSANNA: Köszönöm szépen. A korrupció melegágya egyértelmű, amit bizonyít egyébként a Völner-Schadl korrupciós bűncselekmény-sorozat is, ez egyrészt a kinevezéseknél volt tetten érhető. Egyes vélemények meg visszhangok szerint ez akár még a mai napig tetten érhető, de nyilván ezt itt most nem is tudnám bizonyítani. Ez éveken keresztül működhetett, és egyébként mindenféleképpen javasolnám azt is, hogy a kinevezések környékét minél szélesebb körben át kell vizsgálni, és ezt minél mélyebben - amennyire a vizsgálóbizottságnak erre lehetősége van -, szélesebb körben kell véghez vinni.

Ezen kívül egyébként ezen változtatást úgy lehetne megoldani, ha nonprofittá tennénk a végrehajtást. Én úgy gondolom, hogy ez az egyetlen útja a kinevezések körüli korrupció visszaszorításának, ha nonprofittá tennénk a végrehajtást. Ezt olyan formában lehetne kivitelezni, véleményem szerint több módozatát is el tudnám képzelni egyébként a jövőben, hogy nonprofitként kell tevékenykedniük a végrehajtó irodáknak, magyarán nem termelhet saját magának profitot a végrehajtó iroda vezetője, a végrehajtó irodában tevékenykedő személyek semmilyen pénzhez nem nyúlhatnának - a végrehajtó irodában dolgozók - ilyen formában. A különféle adósi befizetéseket pedig egy konkrét, akár egy államkincstári számlára kellene vezetni, vagy egy külön erre létrehozott számlán lenne szükséges véleményem szerint vezetni.

Itt állami alkalmazottakról és fix bérezésről kellene beszélnünk. Akár egy sávos bérezési rendszert is be lehetne vezetni, de nyilván ezek már részletkérdések. Olyan formában gondolnám ezt kivitelezni, ami hosszabb távon is megoldható, például az ügyészekre vagy a bírókra vonatkozóan vannak ezek a bértáblák.

Azt is szükséges megjegyezni, hogy versenyképes fizetést kellene adni ezeknek a végrehajtó irodában tevékenykedő embereknek, hogy ténylegesen úgy végezzék a tevékenységüket, ahogy ez szükséges, és ami kell ahhoz, hogy gördülékenyen menjen a végrehajtási eljárás, és a korrupció se jelenjen meg egyébként az eljárások folyamán, akár az ügykezelések tekintetében sem. Ezeknek az ellenőrzését egyébként - mert a korábbi gyakorlatban is találkoztam nem egy olyannal, konkrétan nem egy olyan visszajelzéssel, hogy például a végrehajtó próbált mondjuk az adóssal egyeztetni, vagy a végrehajtást kérővel, valamilyen háttéralkuval, nyilván vesztegetés formájában, hogy vagy ültessék az ügyet, vagy vegyék előbbre, vagy bármi egyéb - egy belső kontrollal lehetne ellenőrizni, vagyis szükséges is lenne.

Ahogy az előbb is említettem, fontos lenne egyébként a jelenlegi állomány, a munkaállomány átvétele is valamilyen formában. Ezt csakis úgy tudnám elképzelni, hogy abszolút meg kéne tisztítani a jelenlegi végrehajtói kart, a jelenlegi végrehajtói dolgozókat is azoktól a személyektől, akik nem oda valók, akik nem veszik figyelembe mondjuk az új rendszerben megjelölt támaszpontokat.

Mondjuk, ilyen lehetne az, hogy emberközpontúnak kellene lenni. Azt kellene figyelembe venni, hogy például az adósoknak segítséget nyújtsanak mindenféleképpen valamilyen formában, és ne az legyen, hogy nincsen kommunikáció a két fél között. Mert azt is gyakran visszajelzésként tapasztaljuk, hogy nem tudnak kommunikálni a végrehajtói irodák az adósokkal, hiába van egyébként már évek óta meghatározva, hogy

minden délelőtt egy meghatározott idősávban kötelező a telefonos ügyfélszolgálatot üzemeltetni, még akkor is, ha ez pluszalkalmazottat jelent a végrehajtó irodák számára.

Nyilvános pályázatokon keresztül kellene magát a végrehajtói kinevezéseket meghatározni, és központi ügyelosztásukról is szükséges lenne beszélni, mert azt is láthatjuk, hogy az ügyelosztások a jelenlegi rendszerben sem tükrözik azt, amit véleményem szerint szükséges lenne. Itt akár figyelembe kellene venni az ügyértékek összegét, vagy a területi leosztások kapcsolatát is.

Azzal kapcsolatban, hogy mennyibe kerülhetne ennek a végrehajtói rendszernek a kifizetése, hogy miből lehetne fizetni a különféle béreket, juttatásokat, úgy gondolom, azt látni kell, hogy a végrehajtói iparág most is él, sőt nagyon nagy profitot termel magának. Ha esetleg még lenne olyan pozitív intézkedés, hogy a különféle jutalékokat csökkentenék, vagy a különféle kiadásokat csökkenthetnék valamilyen szinten, még akkor is pluszban lehetne az egész végrehajtói rendszert kihozni az államnak, ha ugyanígy tevékenykednének a végrehajtói irodák, mint jelenleg. A jelenlegi szabályozás alapján a végrehajtói tevékenység most is pluszprofitot teremt, szóval elképzelhetetlennek tartanám azt, még ha némi csökkentést is bevezetnénk, hogy az államnak ez ne legyen legalább nullszaldós intézkedés. De azt nagyon fontosnak tartanám, ahogy az előbb is említettem, hogy a jutalékokkal, vagy bármi egyéb különféle díjakkal kapcsolatban csökkenések történjenek, ezek az adósoknak kedveznének az elkövetkezendő időszakban, és nyilván ezt fel kell mérni, hogy a különféle irodák hogyan tudnának működni.

Ezenkívül azt, hogy az áthelyezése során milyen szerv alá kerül a nonprofit rendszerben a végrehajtói tevékenység, két módon tudnám elképzelni. Egyrészt vagy közvetlen bírósági kontroll alá lehetne behelyezni őket, vagy pedig a Nemzeti Adó- és Vámhivatalon belül gondolnám, így lenne minél nagyobb haszna, meg kevesebb lenne az átültetése is egyébként az egész rendszernek. Azt is látni kell, hogy a NAV-nál is van végrehajtói osztály, végrehajtói ügykezelések vannak, ami egyébként sokkal költséghatékonyabb, mint például a sima végrehajtók által kezelt ügyek esetében, akár magánszemélyek követelése, akár a hitelintézetek követelése esetén. Például a végrehajtói cselekmények díja a NAV-os követelések esetén fixen 5000 forint, ezzel ellentétben például a sima végrehajtói eljárások keretén belül egy pár tízezer forintos tartozásokra is többszázezer forintos végrehajtói díjakat tudnak felszámolni. Ezt az aránytalanságot is egyébként meg kell szüntetni. Ha a NAV saját adótartozását ilyen alacsony összeggel be tudja hajtatni, akkor nehogy már a bankok, pénzügyi intézetek felé fennálló tartozásokat ne lehessen költséghatékonyabban véghez vinni. Éppen ezért úgy gondolom, hogy ez a két módozat lenne egyébként a követendő.

Azért is lenne egyébként így egyszerűbb és kivitelezhető, mert nagyon fontosnak tartanám azt, és nagyon nagy hiánypótlás lenne, ha egy elektronikus rendszer lenne a végrehajtási eljárások vonatkozásában, amihez az adós azonnal hozzá tud férni akár az ügyfélkapun keresztül is. Ezt nemcsak abban a kontextusban kell kiterjeszteni, hogy a végrehajtási eljárás kezdetétől keletkező adatokra, különféle dokumentumokra rálásson, mert jelenleg is a jogszabály ad lehetőséget arra, hogy ilyen elektronikus úton kapcsolatot tartsanak az adósokkal, de már a végrehajtási eljárást megelőzően is egy elektronikus bázist kellene nyilvántartani és megalkotni magára a követelésekre, hogy naprakészen láthassák az adósok ezeket a különféle tartozásokat, hogy még időben tudjanak lépni. Nagyon gyakran látjuk azt, hogy teljes egészében visszaélhetnek a különféle követeléskérők. Nyilván itt nem a magánszemélyek követeléséről beszélünk, hanem az engedményezések következtében adósságspirálba meg kamathalmozásokba tudnak elmenni a különféle cégek, és mivel egy-egy engedményezés megszakítja az elévülést, így mire végrehajtási szakaszba kerül az ügy, teljes egészében megsokszorozódik a tartozás.

Véleményem szerint, ha nonprofittá is sikerül tenni ezt a végrehajtási rendszert, abban külön figyelemmel kell kísérni ezt az elektronikus adatbázist, és az adósokra tekintettel pedig a nulladik pillanattól kezdve. Sőt, egyébként a végrehajtást kérőknek is pozitív lenne, ha az adósok látnák ténylegesen naprakészen, mert lehet, hogy hamarabb fizetnének be különféle tartozásokat. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük a kimerítő választ. Nacsa Lőrinc képviselő úré a lehetőség.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen. Kezét csókolom, ügyvédnő! Köszönjük szépen, hogy eljött. Több kérdésemre már választ adott az előző, hosszabb válaszában, mégis lenne még egy-kettő.

A jogi kiskapuk bezárása és akár a kinevezésben, akár az adós és a végrehajtók közötti kapcsolatban, akár a végrehajtói ügyelosztásban létező korrupciót fel kell számolni, ez teljesen világos. Most egyértelműen fogalmazott, de az elején nem az állami kontroll vagy az állami felügyelet kapcsán, tehát hogy állami alkalmazott vagy csak erős állami kontroll és felügyelet, ez nem volt egyértelmű. Most egyértelművé tette, hogy ön melyik modellben gondolkodik.

Mondta, hogy az Európai Unióban vannak forprofit és vannak nonprofit végrehajtási rendszerek. Ismer-e olyat, ahol jól működik a forprofit, és vannak-e a nonprofitnak hátulütői olyan EU-s országokban, ahol ez már esetleg régebb óta működik? A nonprofit rendszer kapcsán látnak-e hátulütőket? Akár politikait, hiszen ebben a testületben politikusok ülnek. Tehát ha mondjuk a pénzügyminiszter direkt alkalmazottja, egy NAV-alkalmazott lakoltat ki valakit a lakásából, az politikailag kelthet-e hullámokat egy adott országban, hiszen ha direktben miniszteri alkalmazottként jelenik meg egy végrehajtó, akkor nyilván ez nem csak jogi, hanem politikai kérdéseket is felvet. Tehát ismer-e olyat, ahol van hátulütője a nonprofitnak, és ismer-e esetleg jó példákat az Unióból, ahol a forprofit rendszer működik? Nyilvánvalóan a nonprofit rendszer irányába kell elmozdulni, és az, hogy ennek pontosan hol a helye, még szerintem hosszú viták tárgyát kell, hogy képezze.

Az elmúlt időszakban ön számtalan konkrét üggyel foglalkozott. Hány olyan konkrét ügyet ismer, ahol konkrétan jogerősen elítéltek végrehajtót jogsértő magatartás miatt az elmúlt időszakban? Ismer-e ilyen eseteket és hányat? Ezek közül az ítélt esetek közül melyek azok, amelyek rendszerszintű problémákra utalnak, és melyek azok, amelyek akár egyedi esetként jelennek meg, és nem rendszerszintű probléma? Illetve a panaszkezelés kapcsán is elmondta, hogy 60-70 százalékos a panasz-visszautasítási ráta Magyarországon, ami nagyon magas sajnos. Én ez ellen többször éltem módosító javaslatokkal a mostani kormány alatt is, de a korábbi kormányok alatt is, hogy egy-egy intézmény ne a saját panaszát bírálja el. Például az ügyészség is ilyen szerv, de a most létrehozott Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatal is ilyen szerv. Itt is nyújtottam be módosítót. Sok ilyen intézmény van, a Végrehajtói Kar a saját maga elleni panaszát saját maga bírálja el. Milyen módon lehetne a panaszkezelést hatékonyabbá tenni? Ez minisztériumi kompetencia, bírósági kompetencia kellene, hogy legyen? Nem hiszem, hogy a bíróságon jelenleg rendelkezésre áll az az erőforrás, az az ügyosztály, az a részleg, ahol ezt tudnák fogadni. Ott érdemes-e megerősíteni a bírói oldalt? Mit gondol ezekről a kérdésekről? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen képviselő úrnak. Dr. Fiszter Zsuzsannáé a szó.

DR. FISZTER ZSUZSANNA: Köszönöm szépen a kérdéseket. Először is én a különféle bűncselekményekről beszélnék. Nagyon kevés olyan végrehajtói visszaélés van, mint ahogy lehetett látni is a beadott anyagokban, szerintem tíz-húsz volt az elmúlt években, amit a végrehajtó végrehajtói tevékenységével kapcsolatban követett el. Egyébként nem olyan régen pont egy borsodi végrehajtóval kapcsolatban volt egy ilyen ügy. Ő is a Schadl György-ügyben volt érintett, és ő beismerte a tettét, így felfüggesztették a végrehajtói állásából.

Nem is tudom, azt hiszem, vagy ügyészi megrovást kapott, vagy valami súlyosabb büntetést, de most már ő is tevékenykedhet, és ugyanígy a pénzelosztásokkal kapcsolatban követte el a bűncselekményt. Véleményem szerint nonszensz, és egyébként a fegyelmi eljárásokat és az erre vonatkozó belső szabályokat is felül kell vizsgálni pont ezen problémák miatt, hogy ezeket napirenden kell tartani, és figyelni kell, hogy ilyen ne lehessen, ilyen végrehajtók ne tevékenykedhessenek, meg ne is legyen pluszprofitjuk.

Külön meg a Schadl György által elkövetett, meg az összes többi vádlottról, akik már beismerték a tettüket, az ő tevékenységükről tudok, de nagyon kevés egyébként. Azt láttam és látom mindennap, hogy az adósok nagyon sok esetben büntetőeljárást próbálnak indítani a végrehajtókkal szemben, és nagyon sokszor hallom azt, hogy azt hiszik, hogy a végrehajtókat lecsukták, meg már minden van, meg elmenekült és a többi, közben egyébként csak a végrehajtó nem megy be a munkahelyére konkrétan, és nem találkozik vele senki, meg nem látja, de nagyon kevés büntetőügy állja meg a helyét, én úgy látom, vagyis kevés állta meg eddig a helyét. Majd meglátjuk, hogy ez most hogy alakul a továbbiakban, de nehéz ilyen formában megfogni őket, mert a jogszabályok egyébként általában, ahogy mondtam is, mindig az ő oldalukra hajtják a szelet, őket védi a jelenlegi jogszabályi környezet.

Ha európai példákat nézünk, a nonprofit, profitorientált végrehajtói tevékenységekben, azt látni kell, hogy nem elegendő egyébként profitorientálttá tenni magát a végrehajtást, hanem az egész végrehajtási törvényt felül kell vizsgálni és más szemléletet kell neki adni. Meg vannak ilyen vegyes modellek is, hogy valamilyen formában profitorientáltként működnek, de valahol pedig pont fordítva. Mondjuk Németországból is kiemelnék egy példát, hogy ott például nagyon jól megszabályozták a letiltások rendszerét, ami szerintem itthon is szükségképpeni, mert teljes egészében kizsigerelik a jelenlegi jogszabályok a magyar családokat - lehet beszélni akár az inkasszóról vagy a letiltásról is -, de például Németországban olyan szabályozások vannak életben, amik megfigyelik és számon tartják a végrehajtás alá került adósokat, hogy mondjuk hány gyermeket kell eltartaniuk, mennyi az ő konkrét bevételük, és ez alapján egy táblázatot készítenek. Ezt évente felülvizsgálják egyébként, hogy mondjuk az infláció hogy befolyásolta a béreket, az átlagos béreket, vagy az élelmiszereket, vagy bármilyen más árakat, és éves szinten elkészítik ezt a sávos felosztást, ezt a táblázatszerű dolgot, és az alapján tilthatnak le a végrehajtók.

Ezzel ellentétben Magyarországon mindenkire ugyanazok a jogszabályok vonatkoznak. Van egy meghatározott mentes rész, ez a közel 130 ezer forint, és a fölött teljes egészében hozzáférhet a bevételekhez akár a végrehajtó, és nem veszi figyelembe egyébként a rászorultsági elvet. Pont ez nagyon szükséges lenne, hogy az elkövetkezendő időszakban ezt a rászorultsági elvet egyébként minél szélesebb körben lehessen alkalmazni.

A panaszkezelés. Ahogy az előbb is felvázoltam, mindenféleképpen egy független panasz- és felügyeleti rendszert kellene megalkotni, és itt egyébként a bíróságoknak is nagy szerepet kell szánni. Azt is tapasztalom, hogy egyrészt leterheltek a bíróságok, ezt láthatjuk, másrészről pedig sokkal rövidebb határidőket kellene meghatározni a végrehajtási eljárásokhoz fűződő, akár végrehajtás megszüntetése iránti perekben,

vagy bármi egyéb, vagy mondjuk kilakoltatás miatt benyújtott végrehajtás felfüggesztése iránti keresetekben. De ez pluszkompetencia, és véleményem szerint pluszember szükséges a bíróságokra, vagy egyébként egy külön osztályt is érdemes lenne létrehozni, mert olyan nagy mértékű egyébként Magyarországon az adósságok száma és az ügyek száma, hogy én szükségességét érzem annak, hogy a bíróságoknak vagy egy külön osztályt vagy egy csoportot létrehozni, akik tudják úgymond pörgetni ezeket az ügyeket, mert szerintem egy 72 órás határidő mondjuk egy kilakoltatás előtt bőven elegendő. Ne az lebegjen az adós szeme előtt, hogy nehogy ne tudjanak akár döntést hozni a bíróságok. Nyilván itt az adósnak is felelőssége, hogy időben intézkedjen és időben nyújtsa be a különféle végrehajtási kifogásokat vagy a különféle kereseteket. De olyannal is találkoztam nem egyszer, hogy rossz címre dobták be a levelet, vagy bármi egyéb okból kifolyólag később kapta kézhez a különféle dokumentumokat, és nem feltétlenül tudott már olyan módon reagálni - mondjuk a bíróság határidejéből akár ki is csúszhatott ilyen formában -, hogy mondjuk tényleg eredményessége legyen.

Én ezt javasolnám, hogy egy külön kontroll alatt végezzék ezeknek a panaszügyeknek a kivizsgálását. Ez szerintem előrevinné egyébként a kommunikációt is magukkal a végrehajtókkal és az adósokkal is egyetemben.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Dr. Kiss Máté Zsolté a szó.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm szépen a szót. A legnehezebb helyzetbe kerültem most, mert valóban utolsóként kérdezek, és nagyon kimerítő és teljes körű válaszokat adott, amiket nagyon köszönünk. Gyakorlatilag majdnem az összes kérdésemre megkaptam a választ, és ezért hálás is vagyok, de két dolgot azért szeretnék kérdezni.

Az expozéjában említette a különösen problémás eseteket, inkasszóletiltás, ingatlanárverés. Én azt szeretném megkérdezni, hogy az ön praxisa, működése során ezen túl esetleg vannak-e még olyan tipikus visszaéléstípusok, amiket így külön kiemelne? Nem akarnám előre orientálni az ön válaszait - költségfelszámítás -, de van-e még olyan ügytípus, amit kiemelne, amivel ön gyakran találkozott, és a visszaélések szempontjából érzékeny lehet?

Illetőleg azt szeretném megkérdezni, hogy tapasztalt-e ön vagy az önhöz fordulók bármilyen retorziót, megfélemlítést, nyomásgyakorlást így, hogy elkezdtek foglalkozni ezeknek a visszaéléseknek a feltárásával, nyilván a bizottság kereteit figyelembe véve? Egyéb adatvédelmi, büntető és a többi, esetleg valamilyen tipikus rendszert be tud-e nekünk mutatni? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Dr. Fiszter Zsuzsannáé a szó.

DR. FISZTER ZSUZSANNA: Köszönöm szépen. Hát, elég sokrétű maga a végrehajtási eljárás. Nehéz egyébként röviden beszélni róla, mert tényleg olyan sok elemből tevődik össze, és ahogy mondtam is, nemcsak a végrehajtást kell egyébként itt megvizsgálni, hanem az előzményeket, a közjegyzőket és a követeléskezelőket is mindenféleképpen górcső alá kell venni. De ha szűken a végrehajtásra kell fókuszálni, azt le kell szögezni, hogy a jelenlegi jogszabályok nagyon sok dolgot lefednek, ami igazságtalan. Lehet, hogy jogszerű, de igazságtalan.

Nagyon gyakran tapasztalom azt, hogy az emberek úgy közelítik meg teljes emberi valójukból, hogy amit velük tesznek, az biztos, hogy jogszerűtlen, mert ilyet nem lehet tenni egy emberrel, de mégis, mert a törvények megengedik. Nagyon gyakran pont ezt látom, hogy ők jóhiszeműen gondolnak valamit, és a törvény meg

teljes egészében mást mutat. Mint ahogy az előbb is említettem, az, hogy egy családnak inkasszót helyeznek a bankszámlájára, és utána elveszik a teljes összegeket, ez embertelen! Az alapvető feltételeket nem hagyják meg úgy, hogy tudjanak élni a családok egyébként az inkasszó következtében, vagy a letiltások következtében, és ezeken mindenféleképpen módosítani kell. Nagyon sok erre vonatkozó reflektálást is kaptam az elmúlt években.

Egyébként az inkasszónak is van egy olyan problémája, hogy nem nézi sem a végrehajtó, sem a pénzintézet, hogy milyen összegeket vonnak le, és akár olyan összegeket is levonhatnak, amikhez nincsen jogosultságuk. Végrehajtástól mentes résznek minősülnek ezek az összegek. Ezt is valamilyen szinten vagy át kell reformálni, vagy meg kellene szüntetni valamilyen formában, vagy az inkasszót bizonyos csoportok vonatkozásában mint olyan jogintézményt, végrehajtási kényszercselekményt, meg kellene szüntetni.

Éppen az ingatlanárverések tekintetében vagy az ingóárverések vonatkozásában egyébként egy nagyon érdekes törvénymódosítás lépett életbe 2021-ben, ami egyébként a két fél közül, akinek a legnagyobb érdeke van a végrehajtási eljárásban: az adósnak és a végrehajtást kérőnek, egyiknek sem kedvez.

Ez pedig nem más, mint a Varga Judit idejében előterjesztett és elfogadott szakaszolási törvény - nem is olyan régen itt a vizsgálóbizottság keretén belül felhozták -, amely alapján akár egy százalékon is, vagyis tízezer forintért is lehet gépjárművet árverezni. Nos, ez a valóság, ez valóban így van. Sőt, úgy szól ez a szakaszolási törvény, hogy ingóság esetén az utolsó szakaszban, ha nem kelnek el az ingóságok, a becsérték 1 százalékáért lehet elárverezni ezeket. Így akár potom összegekért juthatnak hozzá az emberek a különféle értéktárgyakhoz, akár egy nagyobb értékű gépjárműhöz is.

De az ingatlanok esetében is ugyanígy szabályozták ezt a szakaszolást, és bevezették. Itt három szakasz van, és lakóingatlan esetében is akár lehetőséget ad a törvény arra, hogy a becsérték 70 százalékán elárverezzék, és ezt is nagyon gyakran panaszolják az adósok. Sőt, ahogy az előbb is mondtam, a végrehajtást kérőknek sem kedvez, ha minél alacsonyabb összegen kerülnek árverezésre ezek a vagyontárgyak, mivel akkor sokkal később térül vissza az ő tartozása is.

Joggal merül fel a politikai kérdés egyébként, hogy kinek hozták ezt a törvényt 2021-ben? Merthogy nem az adósoknak és nem a követeléskérőknek, az biztos, mert egyik sem jár jól. Csakis az árverési nepperek, akik erre szakosodnak, és ebből élnek, hogy azt nézik az MBVK oldalán, hogy mikor kerül fel nagyon jó vétel, legyen szó ingatlanról vagy ingóságról is. Erre is szükséges kitérni. Ezt is nagyon sokszor hallom az adósoktól, hogy ezzel problémák vannak, hogy az ingatlanokat potom összegekért viszik el, főleg annak tudatában, hogy a becsértékek meghatározása is egyébként kivetnivalókat hagy maga után, mivel az adó- és értékbizonyítvány alapján állapítják meg a végrehajtók ezeket a becsértékeket. Úgy gondolom, hogy ezt egy szakavatott becsértékelőnek kellene megállapítani, mert elfogadhatatlan az, hogy akár fél áron is így ki tudnak írni ingatlanokat. Erre még rájön a szakaszolási törvény lehetősége is, és szembesülünk azzal, hogy akár százmilliós ingatlant húsz-harminc-negyven millió forintért árvereznek el.

Pont két hete voltam, azt hiszem, Baján egy kilakoltatáson, nem devizás ügyből kifolyólag, mert azok részben fel vannak függesztve, ahol egy egymilliárd értékű ingatlanvagyont, egy árucsarnokot adtak birtokba úgy, hogy 250 millió forintért vásárolták meg az árverésen. Na, ezt nem szabad hagyni, mert itt egyébként jogoskövetelés-kérők sem juthatnak a pénzükhöz, mert nem elégíti ki a tartozást, miközben egyébként ott van a vagyontárgy a háttérben. Pontosan ezért is kell ezekről beszélni.

A retorziók. Engem megfenyegetett egy végrehajtó. Pár éve történt, nemcsak engem, hanem a családomat is megfenyegette olyan módon, hogy ha nem fejezem be azt, amit én tevékenykedek, nyilvánosságra hozom a tényeket, amelyek véleményem szerint egyébként igazságtalanok, akkor végezhetnek velem és a családommal is. Engem ez nem tört meg, csak jobban buzdított arra, hogy igenis jó úton és az igazság útján járok, ki kell taposni ezt az utat. A továbbiakban is ezért is kívánok tevékenykedni, hogy amit az elmúlt években én tapasztaltam, azt ilyen formában tovább tudjam adni és segítségére legyek a vizsgálóbizottságnak.

Az adósok tekintetében is véleményem szerint voltak ilyen befolyásolások. Jöttek ilyen panaszok is, hogy a végrehajtók próbálják az adósokat ilyen-olyan formában burkolt fenyegetésekkel kényszeríteni. De nagyon sok adós például panaszkodik arra is, hogy zaklatják őket ezek a követeléskezelők, hogy a végrehajtó különféle intézkedéseit zaklatásnak vélik. Pontosan ezért is gondolom azt, hogy szükséges lenne a megelőzés érdekében is valamilyen formában pénzügyi edukációt valamilyen szinten, bizonyos korosztálynak bevezetni, hogy legyenek tisztában azzal, hogy egy végrehajtási eljárás mivel jár, a pénzügyi kezelések mivel járnak. Tágabb értelemben szerintem erre is szükséges kitérni. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Valóban rengeteg kérdésre választ kaptunk. Nekem még van egy-két konkrét dolog, amire még rákérdeznék így a végén, úgyhogy átadom az ülés vezetését alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Gyöngyösi István, a bizottság alelnöke veszi át.)

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Toroczkai László elnök úrnak. Parancsoljon!

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke: Köszönöm a szót, alelnök úr. Említette az előbb, meg többször is már, a letiltásokat, az inkasszót. Milyen konkrét javaslatot tenne a vizsgálóbizottság, illetve a vizsgálóbizottságon keresztül az Országgyűlés számára az inkasszó, illetve a letiltás rendszerének megreformálására? Ez lenne az egyik konkrét kérdésem.

Még gyorsan két kérdés az elévülésekről. Rengeteg ilyet tapasztaltam magam is a korábbi évek során, nagyon-nagyon sok panasszal találkoztunk, hogy sokszor tíz-tizenöt éve elévült, lejárt tartozásokat adtak-vettek, kereskedtek ezekkel a tartozásokkal, de egy fizetési meghagyással újraélesztik, és utána az adós az, akit egyébként teljesen alap nélküli elévült tartozás miatt kezdenek el terrorizálni. Ő az, akinek ellenvetéssel kell élnie, ő az, aki utána küzd az igazáért, végül akár perre mehet. Én azt gondolom, hogy ez is egészen elképesztő. Van-e esetleg valamilyen konkrét javaslata, hogy hogyan lehetne egyszerűbben megállapítani az elévülést, hogy ebből ne legyen - ahogy ön fogalmazott - egy iparág? Nagyon jól tudjuk, hogy erre is szakosodott iparág, akik kifejezetten az elévült tartozásokkal foglalkoznak.

Még egyetlenegy dologra kérnék választ, ha tud adni, bár eddig mindenre tudott válaszolni. Tud-e esetleg valamilyen konkrét javaslatot adni? Azokról szeretnék beszélni, akikről még nem beszéltünk, akik már túl vannak a károkozáson, tehát akik már elszenvedték a kárt. Itt a devizahitelesekre gondolhatunk, vagy általában a végrehajtási visszaélések károsultjaira, természetesen azokra, akik igazolhatóan a jogszabályi hiányosságok, illetve a végrehajtói túlkapások miatt veszítették el a vagyonukat. Számukra valamilyen kártalanítási alap létrehozásával vagy bármilyen egyéb megoldással tud-e szolgálni, vagy valamilyen javaslatot tud erre tenni? Szerintem ezzel is kell foglalkoznunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Megadom a szót dr. Fiszter Zsuzsannának. Parancsoljon!

DR. FISZTER ZSUZSANNA: Köszönöm. A letiltásokra és inkasszóra vonatkozó szabályokat én úgy tudnám elképzelni, és követendő példának tartanám az előbb felvázolt németországi példát a letiltások tekintetében, hogy a személyes bevételeket, a személyes perifériákat figyelembe kellene venni Magyarországon a végrehajtási eljárás folyamán. Lehessen tudni igenis pontosan, hogy mi alapján lehet letiltást foganatosítani, és ne egy séma szerint vonatkozzanak mindenkire ugyanazok a letiltási szabályok. Nem mindegy az, hogy mondjuk egy több százezer forintos vagy milliós fizetést megkereső személyről beszélünk, vagy például egy kisnyugdíjasról. Németországi példát mondtam, de például Görögországban a nyugdíjakra vonatkozó végrehajtási kényszerintézkedések, cselekmények például nem is léteznek, nem lehet nyugdíjakra végrehajtást ilyen formában kiterjeszteni. Szóval, nincsenek letiltások a nyugdíjasok ellenében, meg semmi egyéb. Ezt is át kellene gondolni ilyen formában.

Pontosan ezért is javasolnám az inkasszó felülvizsgálatát olyan formában, hogy ha nem is teljes egészében megtiltani, de egy bizonyos társadalmi réteg esetében akár teljes egészében meg kellene tiltani az inkasszó alkalmazását a közeljövőben, úgy gondolom. Nyilvánvalóan, akinek vannak bevételi forrásai vagy mondjuk pénzügyi szolgáltatónál a számláján iksz millió forint van, arra meg lehetne határozni, hogy azt teljes egészében lehessen inkasszálni, de akinek a meghatározott érték alatt van a bankkártyáján pénz, ahhoz ne nyúlhassanak. Egy ilyen határt is be lehetne vezetni, ha az inkasszót teljes egészében nem szeretnék kivezetni.

Még az elévülésre terjed ki a kérdés. Azt látjuk, hogy az elmúlt években ez ténylegesen egy iparággá fejlődött ki, és engedményezések által vagy fizetési meghagyásokkal folyamatosan újból indulnak ezek az elévülési szakaszok, és olyan kamatokat generálnak magukra a tartozásokra, amik egyébként már kifizethetetlenek lesznek az adósok számára, amikor már végrehajtási szakaszba kerülnek az ügyek. Egy konkrét példát is tudnék emelni, hogy a bankkártya-hitelszerződésekre vonatkozóan a kamatok kifejezetten magasak; ezek kicsi tartozások, de mivel olyan magas mértékűek a kamatok ezeken a szerződéseken, hogy egy pár százezres tartozásnál - 8, 10, 15 év alatt - akár több milliósra is duzzadhat maga az alaptartozás is, és ilyenkor még nem beszélünk a különféle járulékos költségekről, mint például a végrehajtási díj, a jutalékok, a költségek, vagy a közjegyzői díjak. Én úgy gondolom, és azt javaslom, hogy ezt a kamatgöngyölítést valamilyen formában meg kell szüntetni, és hogyha tartozás keletkezik, és a tartozás időpontjától adott esetben mondjuk 5 évig egyik végrehajtást kérő sem intézkedik a végrehajtás elindítása felől, akkor 5 év után szűnjön meg akár ez a jogosultsága bármelyik végrehajtást kérőnek, akár engedményezik utána ezt a tartozást, vagy sem.

A közjegyzők fizetési meghagyására is kitért elnök úr, hogy erre vonatkozóan a közjegyzőknek nincsen kötelező, törvény által előírt kötelezése, hogy a tartozások jogalapját vizsgálják. Ez egy hatalmas űrt jelenthet, sőt több visszajelzés érkezett országos szinten, hogy nagyon sokan visszaélnek egyébként ezzel a lehetőséggel, ezzel a kiskapuval úgymond, és fiktív tartozásokat kezdeményeznek a közjegyzők által. Miskolcon a miskolci ügyészség és a bíróság például már első fokon elítélt emiatt egy illetőt, aki csalás következtében nem meghatározott, vagyis nem valós adatokat diktált a közjegyzőnek. De ez egy ügy, és rengeteg ilyen ügy és rengeteg ilyen visszaélés van. Ezt egyetlenegy módon lehetne szabályozni, hogyha a közjegyzők részére egy bizonyítási eljárást tennének kötelezővé a fizetési meghagyásokon belül, hogy ott igenis legyen ennek valamilyen első fokú meghatározása, hogy ne lehessen ilyen formában bármilyen adattal visszaélni.

Ezen kívül ellentmondással is lehet élni, de azt is fontos megjegyezni, hogy a közjegyzőnek azt sem írja elő a törvény, hogy mondjuk lakcímkeresést indítson a leendő adós irányába, így előfordulhatnak olyan esetek is, hogy mondjuk a közjegyző ezeket a fizetési meghagyásról szóló dokumentumokat rossz címre küldi, és már csak a végrehajtótól kapja az információt, hogy ellene milyen eljárás folyik. Ezt az anomáliát kellene valamilyen formában feloldani. Ez meg az lehetne, hogy a közjegyzőknek a javaslatom szerint kötelezően írják elő a lakcímkeresést. Ha a végrehajtó ezt meg tudja tenni, akkor véleményem szerint a közjegyzők is meg tudnák ezt tenni, ha lenne rá törvényi kötelező erő, törvényi előírás és lehetőség adatbiztonsági vonatkozásban.

Ezen kívül a letiltással és az elévüléssel kapcsolatban nagyon nehéz az elévüléseket elindítani és meghatározni. Az adósok nagyon gyakran úgy gondolják, hogy ez automatikusan jár, hogy ha elévült a tartozás, akkor nekik nem kell semmit tenni, de ezzel ellentétben egy végrehajtási pert kellene indítani abban az esetben, ha a végrehajtási törvény 41. §-a nem vezetett eredményre. Úgy gondolom, hogy a végrehajtók is láthatják azokat a dokumentumokat, amik alapján megállapítható lenne egyébként, hogy a tartozás elévült-e vagy sem, mivel ott van náluk a végrehajtási cselekménylista és a végrehajtási lap is, amiből láthatják, hogy az a tartozás most valóban megszűnt-e vagy sem. Ezt az egész eljárási folyományt akár a végrehajtóra is lehetne kötelezni, hogy ezt megállapíthassa ilyen formában. Nyilván ha ennek valamelyik fél, a végrehajtást kérő ellentmond, akkor nyilván az perré alakulhat, mint például a közjegyzőnél a fizetési meghagyásnál is az első fokú eljáró a közjegyző, és nem a bíróság. Itt például az elévüléssel kapcsolatban is lehetne az elsőfokú úgymond hatóság akár a végrehajtó, és csak másodfokon lehetne akár bíróságra vinni. Úgy gondolom, hogy ez megkönnyítené egyébként az adósok jövőbeli ügykezelését.

A devizásokról egyébként nem ejtettünk olyan sok szót, pedig ők a legnagyobb kárvallottjai az elmúlt éveknek, évtizedeknek. Szégyen az, hogy egyébként még mind a mai napig ennyi adós van, ennyi család várja a megoldást és a segítséget, a végleges kártalanítást. Úgy gondolom, hogy egyébként egy külön napot vagy egy külön bizottságot is megérdemelne az ő politikai támogatásuk ilyen formában. Az én javaslatom egyébként az lenne, hogy semmiféleképpen nem szabad engedni a pénzügyi intézeteknek, az idegen érdekű bankok nyomásának sem. Az ő kártalanításukat minél előbb véghez kellene vinni, és napirendre kell tűzni a devizahitelesek kártalanítását.

Én ezt úgy tudnám elgondolni és az a javaslatom, hogy egy kártalanítási alapot kellene életre hívni, és ebbe nem állami pénzt, nem a magyar állampolgárok adóforintjait kell belerakni és abból finanszírozni a kártalanítást, hanem igenis azoknak a pénzintézeteknek kell felelősséget vállalniuk, akik miatt ez az egész kálvária még 2026-ban is realitást ad, ami elképesztő. Pontosan a banki intézeteknek kellene egyébként ezt a kártalanítást véghez vinni, és őket kell arra kötelezni, hogy ezeket véghez vigyék. Azt hiszem, ennyi kérdést kaptam.

ELNÖK: Köszönjük a válaszát. Mielőtt visszaadom elnök úrnak a szót, köszönöm szépen mindannyiuknak, hogy részt vettek itt és ilyen kielégítő, kimerítő válaszokat adtak. A bizottság nevében köszönöm.

Átadom elnök úrnak a szót, visszaadom az elnöklést. Parancsoljon!

(Az ülés vezetését Toroczkai László, a bizottság elnöke veszi át.)

TOROCZKAI LÁSZLÓ (Mi Hazánk), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen, és én is szeretném külön még egyszer megköszönni a meghívottaknak, hogy eljöttek és segítették a vizsgálóbizottság munkáját. Nagyon

kimerítő és alapos válaszokat kaptunk. Nagyon szépen köszönjük a megjelenést. Viszontlátásra! Köszönjük szépen a megjelenést.

Döntés a következő ülésen meghallgatandó személyekről

Mi pedig folytatjuk, soron következik a 2. napirendi pontunk: „Döntés a következő ülésen meghallgatandó személyekről" címmel. Ezzel a napirendi ponttal egészült ki tegnap a mai napirendi javaslat, a hétfői napon ugyanis Gyöngyösi István alelnök úr az ügyrend 12. § (3) bekezdése alapján arra tett javaslatot, hogy a soron következő ülésünkön együttműködésre kötelezés nélkül, tehát a mai üléshez hasonlóan önkéntes megjelenési alapon hívjuk meg a következő személyeket: dr. Péczely Teréziát, dr. Braun Balázst és dr. Asztalos Rolandot.

Kérdezem, hogy kinek van véleménye, észrevétele a javaslattal kapcsolatban, akár alelnök úr részéről. *(Jelzésre:)* Megadom a szót alelnök úrnak.

Hozzászólások

GYÖNGYÖSI ISTVÁN (TISZA), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Igen van, azzal kapcsolatban szeretnék én is szólni, ahogy az elnök úr is levezette múltkor a három szakértő bevezetésénél, hogy egy-két szót ejtsek azokról, akik jövő héten fognak jönni önként mint szakértők. Nagyon fontosnak tartottam azt, hogy a szakértők összeállítása során legyünk figyelemmel arra, hogy mind az adósok, mind a végrehajtást kérők oldaláról ismertessük az álláspontokat, különösen a jelenlegi rendszer hibáit, és ne csak a szabályozói, hanem ezen két oldalról ez feltárásra kerülhessen, melynek során ugyanakkor elkerülhetetlen, hogy a két ellentétes oldal képviseletében fellépő személyek kifejezetten a saját szempontjukból próbálják a hiányosságokat bemutatni a bizottság részére.

Másrészről mi, a TISZA Párt által delegált bizottsági tagok úgy gondoljuk, hogy a végrehajtási törvényben, valamint a kapcsolódó jogszabályokban szereplő hiányosságokat, kockázatokat valóban független szemmel kell tudnunk bemutatni, és a bizottságnak is, aki mind az adósi, mind a végrehajtást kérő oldal képviseletét jelentős számban ellátta, valamint ellátja.

Ezért a szakértők kiválasztása során első körben olyan személyt kerestünk, aki kifejezetten a végrehajtási eljárásokban szerzett, igazolt és széles körű tapasztalattal rendelkezik, mint jogi képviselő. Az ezen kritériumoknak megfelelő szakértőt dr. Braun Balázs ügyvéd személyében találtuk meg, aki mindamellett, hogy korábban több ezer végrehajtási eljárás megindításában és jogi támogatásában vett részt és vesz részt mai napig a végrehajtást kérő oldalon, az adósi oldal képviseletében is nagy számban jár el. Az ügyvéd úr emellett végrehajtási jogi szakjogász diplomával rendelkezik, így a vonatkozó jogszabályok széles körű ismerete mellett részben a végrehajtói irodák belső működéséről is rendelkezik információkkal, hiszen ezt a képzést a legtöbb esetben azok végzik el, akik végrehajtói irodákban dolgoznak, és a mai napig többségük végrehajtó helyettesként vagy akár végrehajtóként jár el. A szakértőként meghallgatandó ügyvéd úr ezen három különböző szempontrendszer ismeretében látja el a megbízásait, így komplex gyakorlati tapasztalattal tudja segíteni a munkánkat.

A következő szakértő Péczely Terézia, aki jogász végzettségű, munkáltatóként gyakorlati tapasztalatot szerzett a végrehajtási ügyek kapcsán munkabér letiltásával kapcsolatos területen. Meghallgatása a bizottságunk előtt a letiltások végrehajtásának munkáltatói oldalát, az alkalmazás során felmerülő nehézségeket és a mindennapi gyakorlatot segítheti ismertetni. Tapasztalataival szívesen támogatja a bizottság munkáját, egyúttal indokoltnak tartja az ingatlan-végrehajtásban és az árverési eljárásokban jártas további szakértő bevonását.

Dr. Asztalos Roland a harmadik szakértő, jogász, egyetemi tanársegéd, a frakciónk jogásza, akit dr. Kiss Máté Zsolt képviselőtársam be is jelentett néhány üléssel ezelőtt. Szakterülete az adójog, a pénzügyi jog és a közpénzügyek. Kutatásai az állami adó- és végrehajtási rendszerek vizsgálatára is kiterjednek. A Nemzeti Közszolgálati Egyetemen állami végrehajtási jogot is oktatott. Jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetem tanársegédje. Meghallgatása elsősorban a végrehajtási rendszer szabályozási és intézményi összefüggésének értékelését, valamint a szükséges jogszabály-módosítások szakmai megalapozását segítheti.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Kérdezem, hogy van-e a bizottság tagjai részéről kérdés. *(Senki sem jelentkezik.)* Akkor szavazás következik. Kérdezem a képviselőtársaimat, ki az, aki támogatja, hogy a következő ülésünkre hívjuk meg - név szerint olvasom - dr. Péczely Teréziát, dr. Braun Balázst és dr. Asztalos Rolandot. Ki az, aki támogatja? Kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy egyhangúlag támogatja a bizottság. Ellenszavazat és tartózkodás nélkül úgy döntött a vizsgálóbizottság, hogy a következő ülésünkre meghívja az előbb említett személyeket. A napirendi pontjaink… *(Nacsa Lőrinc jelentkezik.)* Nacsa Lőrinc képviselő úr.

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm. Ehhez lenne egy kérésem. Amit Gyöngyösi képviselő úr, alelnök úr most elmondott, hogy kit milyen témában hívnánk meg, azt el tudná-e nekünk juttatni? Mert akkor kérdésekkel tudunk készülni a szakterületen, amiben meghívtuk a vendégeinket. Köszönjük szépen. *(Gyöngyösi István: Természetesen.)*

ELNÖK: Köszönjük. Rendben, akkor várjuk alelnök úrtól.

A napirendi pontjaink tárgyalásának a végére értünk, de mielőtt a vizsgálóbizottsági ülést berekesztem, a jövő heti ülés időpontját szeretném egyeztetni, jelezve, hogy én szeretnék javasolni egy informális találkozót a jövő heti ülésünk előtt. Ez kifejezetten azzal kapcsolatos, hogy folytassuk azt a korábban már megkezdett beszélgetést, ami arról szól, hogy kiket szeretnénk úgy en bloc meghívni, mert elkezdtük nemcsak az iratok és az adatok feldolgozását, hanem a meghallgatásokat is a mai nappal. Én mindenképpen azt javaslom, hogy lássuk az egészet és ne hétről hétre ad hoc módon javasoljunk újabb és újabb meghallgatandó személyeket. Látva a múltkori informális találkozót, azt gondolom, hogy a többség megvan. Azon a találkozón Nacsa képviselő úr nem volt jelen, de az látszott, hogy a többség meglesz a meghívandó személyekkel kapcsolatban. Most már kifejezetten azt szeretném kérni, hogy legyenek meg ezek a nevek, hogy tudjunk tervezni, hiszen nagyon szűkös a határidő december végéig. Úgyhogy ezt is javasolni fogom.

Jövő héten pedig a szerdai napra tűznék ki újabb ülést. Nem tudom, hogy az a bizottság tagjainak jó lehet-e. Ez 23-a, ha jól mondom. Igen, jól mondom. Jövő héten, 23-án ugyanígy a délután 2 óra jó lehet? *(Senkinek nincs ellenvetése.)* Jó, rendben, akkor célozzuk meg. Ha nem történik valamilyen váratlan esemény, akkor jövő héten találkozunk, illetve az informális ülés kapcsán pedig akkor keresni fogunk mindenkit a titkárságon keresztül. Köszönjük szépen. *(Nacsa Lőrinc jelentkezik.)* Igen, Nacsa Lőrinc képviselő úr.

NACSA LŐRINC (KDNP): Azért nem tudtam részt venni, mert vezérszónok voltam és a plenáris ülés alatt volt a munkamegbeszélés. Csak azért mondom, hogy tiszta legyen mindenki számára. Ezért én azt javasolnám, hogy akár szerdán, a bizottsági ülés előtt valamennyivel találkozzunk, akkor úgyis mindenki itt van, akár

valamennyien, ha másnak nincs más bizottsága. Az én bizottságom hétfőn ül össze. Tehát valami olyan módon legyen, hogy ne a plenáris ülés alatt. Három törvénynél is vezérszónoki feladatokat láttam el, ezért nem tudtam kijönni a munkamegbeszélésre. Ha nem jó a szerda, akkor nyilván lehet kedd reggel negyed kilenc, vagy nem tudom. Sokféle módozat van, csak úgy találkozzunk, hogy az jó legyen mindenkinek.

ELNÖK: Alelnök úr kért szót? *(Gyöngyösi István nemet int.)* Akkor ki kért még szót? *(Jelzésre:)* Dr. Kiss Máté Zsolt.

DR. KISS MÁTÉ ZSOLT (TISZA): Köszönöm. Azért nem javasolnám a szerdai napot az informálisra, mert ha bármi olyanról sikerül egyeztetnünk, amit a következő ülésen, a szerdai napon kell tárgyalni, akkor az ügyrend alapján azt kedden 16 óráig valahogy meg kell küldenünk a titkárság részére. Például, ha a napirend módosul, vagy bármi történik. Úgyhogy ezért lenne célszerű hétfőn vagy kedden adott esetben röviden.

ELNÖK: Nacsa Lőrinc.

NACSA LŐRINC (KDNP): Tisztában vagyok az ügyrenddel, de ha alapvetően azt javasoljuk, hogy a következő ülésen legyen egy második napirendi pont a meghívandó személyek kapcsán, akkor azt konkrétan, hogy kik a meghívandó személyek, nem kell 16 óráig jelezni, csak azt, hogy legyen ilyen napirendi pont. Úgyis lesznek következő meghívandó személyek, de mindegy, bármikor, csak egyeztessünk egy olyan időpontot, amely a plenáris ülést sem zavarja. Ez az én javaslatom.

ELNÖK: Jó, akkor megkérjük a titkárságot, hogy egyeztessen majd. Nem egyszerű olyan időpontot találni, ami mindannyiunknak jó lesz. Én tökéletesen egyetértettem dr. Kiss Máté Zsolt javaslatával, tehát szerintem hétfőn-kedden próbáljunk találni időpontot. Arról már nem is beszélve, hogy az állandó bizottságok ülései is szerda délelőtt vannak, és a titkárságra is azért szükségem van nekem is az összehangoláshoz. Úgyhogy hétfőn-kedden próbáljuk, de az informálisat próbáljuk egyeztetni, legalább az időpontot, amikor nincs senkinek konkrétan éppen vezérszónokija vagy más kötelezettsége. Majd a titkárságot kérjük, hogy hétfő-keddre próbáljon időpontot egyeztetni.

Az ülés berekesztése

Akkor mindenkinek nagyon szépen köszönöm a megjelenést, a közös munkát. A mai ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 47 perc)

Gyöngyösi István
a bizottság alelnöke

Toroczkai László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Lestár Éva